

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Dopady významných kandidatur a nominací na cestovní ruch
**Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 a vliv na
cestovní ruch v regionu**

Bakalářská práce

Autor: Šárka Kašparová

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Kacetl, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 14.08.2019

Šárka Kašparová

Poděkování:

Ráda bych na tomto místě poděkovala Mgr. Jaroslavu Kacetlovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce za cenné rady, konstruktivní připomínky a vstřícný přístup. Dále bych chtěla poděkovat Evě Kraftové za poskytnutý rozhovor. Velký dík patří rodině, která mě podporovala a příteli, který mně byl velkou oporou.

Anotace

Práce se zabývá projektem Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 a jeho dopady na cestovní ruch města a regionu. V teoretické části je představen projekt Evropské hlavní město kultury, je nastíněna jeho historie, proces celého projektu, cíle a kritéria, která musí splňovat. V hlavní části je představen projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015. Jsou popsány základní cíle projektu a způsob jeho financování. Dále se práce zabývá vybranými projekty, které působí i po roce 2015. Nedílnou součástí je analýza, na jejímž základě jsou vyhodnoceny ekonomické, kulturní i sociální dopady.

Klíčová slova: Evropské hlavní město kultury, Plzeň 2015, Plzeň – Evropské hlavní město kultury, EHMK, cestovní ruch

Anotation

Title: Impacts of Significant Candidacies on Travel and Tourism

Pilsen – European Capital of Culture 2015 and impacts on tourism in region

This thesis deals with the project Pilsen – European Capital of Culture 2015 and its impact on tourism in the city and region. The theoretical part presents the project European Capital of Culture, its history, the process of the whole project, the objectives and requirements that the project must meet. The main part presents and evaluates the Pilsen – European Capital of Culture 2015 project. Furthermore, this thesis deals with selected projects, which continue to operate after 2015. An integral part is the analysis in which the economic, cultural and social impacts are evaluated.

Keywords: European Capital of Culture, Pilsen 2015, Pilsen – European Capital of Culture, ECOC, tourism

Obsah

1.	Úvod	1
2.	Cíl práce.....	2
3.	Projekt „Evropské hlavní město kultury“ (EHMK)	4
3.1	Historie projektu	5
3.2	Současnost projektu	6
3.3	Proces a funkce projektu	7
3.4	Kritéria a cíle	7
3.4.1	Výběr.....	9
3.4.2	Výhody a rizika	10
4.	Plzeň EHMK 2015	12
4.1	Město Plzeň.....	12
4.2	Projekt Plzeň EHMK 2015	13
4.3	Základní cíle	15
4.4	Organizace a financování.....	16
4.4.1	Plzeň 2015, zapsaný ústav.....	16
4.4.2	Financování	18
5.	Vybrané projekty	22
5.1	DEPO2015	22
5.1.1	BLIK BLIK – festival světla a umění ve veřejném prostoru	24
5.2	Česko-bavorská spolupráce	25
5.2.1	Festival Treffpunkt.....	26
5.3	Skryté město	27
5.3.1	Mapa skrytého města.....	28
5.3.2	Mobilní aplikace.....	28
5.3.3	Plzeňské rodinné fotoalbum	29
5.3.4	Sousedské procházky	30
5.4	Klub strážných andělů	31

5.5	Pěstuj prostor	33
5.5.1	Otevřená výzva.....	33
5.5.2	Plzeňský architektonický manuál (PAM)	34
5.5.3	Městská plovárna.....	35
5.6	Západočeské baroko	37
6.	Analýza dopadu EHMK na cestovní ruch v regionu	40
7.	Zhodnocení a diskuze výsledků.....	47
8.	Závěr.....	53
9.	Seznam použité literatury	54
9.1	Tištěné zdroje.....	54
9.2	Internetové zdroje	56
9.3	Ostatní.....	63
10.	Seznam obrázků.....	64
11.	Seznam zkratk.....	66
12.	Přílohy	67

1. Úvod

Vyzdvihnout rozmanitost kultur v Evropě a podpořit společné kulturní kořeny, to byl základ vzniku projektu Evropského hlavního města kultury (EHMK). V současné době je Evropské hlavní město kultury významným projektem Evropské unie, který je mezinárodně uznáván a získává stále větší návštěvnost. Tento projekt je vnímán nejen jako prezentace kultury daného místa a města samotného, ale především i jako ekonomický nástroj, který napomáhá rozvoji celého regionu. Každoročně je titul EHMK udělován dvěma městům členských států, která úspěšně splnila podmínky výběrového řízení.

V roce 2015 se projektu zúčastnila i Česká republika, kdy zvítězilo město Plzeň a stalo se tak Evropským hlavním městem kultury. Druhým nositelem titulu bylo téhož roku belgické město Mons. Evropská komise zajišťuje po ukončení EHMK vypracování nezávislého hodnocení předchozího roku. Evaluační zpráva napomáhá komplexně zhodnotit EHMK od počátků až po jeho odkaz. Z hlediska vypracování v prvních měsících v následujícím roce však není možné zhodnotit dlouhodobé cíle a udržitelnost jednotlivých projektů.

Práce se zabývá projektem Evropské hlavní město kultury. V níž je popsán vývoj projektu, jeho cíle a kritéria, která musí splňovat. Dále jsou nastíněny jeho výhody i rizika, která sebou také přináší.

Hlavním tématem práce je projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015, který je podrobně popsán. Další kapitola se zabývá vybranými projekty, které vznikly z důvodu kandidatury a jsou funkční i po ukončení EHMK.

Analytická část se věnuje návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení v Plzni a regionu.

V závěrečné části je zhodnocen projekt Plzeň – EHMK 2015 a jeho dopady nejen na cestovní ruch a je odpovězeno na výzkumné otázky.

2. Cíl práce

Cestovní ruch (CR) je neodmyslitelnou součástí národního ekonomiky a jeho význam stále roste, podílí se na HDP a snižuje úroveň nezaměstnanosti. Rozvoj cestovního ruchu je jedním z hlavních cílů EHMK.

Co ale CR zahrnuje? Jednoznačnou definici cestovního ruchu je velmi těžké určit. M. Pásková a J. Zelenka (2012, s. 45) představují cestovní ruch jako: *„Komplexní společenský jev a souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity. Definici rozšiřuje vymezení UNWTO jako činnost osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech po dobu kratší než jeden rok za účelem trávení volného času či podnikání.“* CR je všestranným souborem subjektů, od návštěvníka, infrastruktury až po služby.

Kulturní cestovní ruch je podle M. Páskové a J. Zelenky (2012, s. 150): *„Forma cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni především možnostmi poznávání kulturního dědictví a kultury dané země a jejich rezidentů.“* Účastníci kulturního CR mají zpravidla vyšší nároky na nabídku kulturních událostí a kvalitu nabízených služeb v destinaci.

Cílem práce je zjistit, zda a do jaké míry přispělo získání titulu EHMK k rozvoji cestovního ruchu v regionu. V souladu s tímto cílem je v práci zjišťováno, zda i roky 2016-2018 byly ve znamení kulturního rozvoje a rozvoje cestovního ruchu, jestli byl projekt EHMK úspěšný a zda je zde možnost následujícího dlouhodobého rozvoje cestovního ruchu. Aby se dosáhlo stanoveného cíle, byly položeny následující výzkumné otázky:

VO1: Jaký byl nárůst cestovního ruchu v letech 2012-2018?

VO2: Zařadila se Plzeň mezi města, kde byl projekt EHMK úspěšný?

Odpověď na VO1 je zpracována s pomocí dat čerpaných z veřejné databáze Českého statistického úřadu. Úspěšnost projektu (VO2) je analyzována na základě splnění kritérií a cílů požadovaných Evropskou unií.

Tato práce metodologicky vychází především z:

- dokumentů prezentovaných Evropskou unií, jako jsou základní právní předpisy, pokyny pro města, zprávy o průběhu výběrového i monitorovacího procesu, hodnotící studie vypracované na požadavek Unie;
- knižních publikací a výročních zpráv, které vydal zapsaný ústav Plzeň 2015, či dříve Plzeň 2015, o. p. s.;
- hlavních internetových stránek plzen2015.cz určených k prezentaci Plzně jako Evropského hlavního města kultury 2015;
- internetových stránek depo2015.cz;
- údajů zpracovaných Českým statistickým úřadem;
- rozhovoru s Evou Kraftovou, koordinátorkou Klubu strážných andělů;
- dalších internetových zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

3. Projekt „Evropské hlavní město kultury“ (EHMK)

Evropské hlavní město kultury je velmi uznávaným projektem, který vznikl na podporu kulturní politiky Evropské unie. O jeho vznik se zasloužila řecká ministryně kultury Meliny Mercouri již v roce 1983. Během let se tento projekt proměnil v nástroj kulturní, ekonomický i sociální a každoročně roste i jeho návštěvnost. (MKČR, 2017)

Titul je propůjčován vždy jednomu či více městům na jeden rok. Během tohoto období prezentuje město svou kulturu a život, občané a návštěvníci se mohou podílet na rozvoji města a zúčastňovat se nejen kulturních akcí, které v tomto roce probíhají. Díky finanční podpoře projekt také umožňuje městu oživit veřejný prostor, rekonstruovat či modernizovat stavby, případně je i celé postavit. (European Commission, 2017)

EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE

Obrázek 1: Oficiální logo

Zdroj: UNeECC, 2017

Dle M. Páskové a J. Zelenky (2012, s. 149) označuje pojem kultura: *„Bytostně lidskou reflexi vlastního bytí a jeho interakci s okolním světem, jeho antropogenními a přírodními aspekty v kontextu světového vývoje i lidské historie. V užším významu označení uměleckých výtvorů a jejich dědictví.“* Kultura tedy představuje souhrn všech duchovních, hmotných, emočních a přírodních aspektů. Patří sem hodnoty a normy, tradice a přesvědčení, historie i etika.

Evropská Unie se skládá z 28 členských států a 511,5 milionů obyvatel (rok 2017). (Eurostat, 2018) Tento počet dokazuje, že se jedná o velmi multikulturní společnost. Hlavní smysl EHMK tkví dle Evropské komise ve zvýraznění evropské kulturní rozmanitosti a přijetí nového pohledu na její historii a dědictví. Ústředním cílem titulu je zlepšení kvality života, rozvoj města a zvýšení kulturního povědomí. U většiny vítězných měst je znatelný rozvoj ekonomiky, především v sektoru cestovního ruchu. Projekt pozitivně působí na ekonomický růst a sociální a kulturní rozvoj celého regionu. Titul je skvělou příležitostí nejen k oživení hospodářské, společenské a kulturní situace celého regionu, ale především k posílení prestiže, dosažení mezinárodního uznání a nárůstu počtu návštěvníků. (European Commission, 2017)

Podle studie Roberta Palmera (2004, s.22) je nutné mít k úspěšnosti projektu především jasný cíl a velmi kvalitní umělecký program, zapojit občany a návštěvníky, disponovat dostatečnými finančními zdroji, navázat partnerství a mít silné vedení a pevné politické zázemí. Také jsou nutné rozsáhlé konzultace se zainteresovanými stranami, jejich široká podpora návrhu a navrhovaná úroveň investic. Rozšířeným nedostatkem kandidatur bývá nicméně chybějící výrazný evropský rozměr. (Garcia, 2013, s. 3)

Při úspěšné realizaci projektu obdrží město cenu Meliny Mercouri ve výši 1,5 milionu EUR, která výrazně pomůže financování celého projektu. (European Commission, 2018)

3.1 Historie projektu

Jak již bylo zmíněno, první myšlenka kulturního spojení občanů EU se objevila již v listopadu 1983, při jejím vzniku stála řecká ministryně Melina Mercouri. Projekt Evropské hlavní město kultury, tehdy pouze Evropské město kultury (EMK), byl představen o dva roky později, dne 13. června 1985. Od té doby prošel projekt několika proměnami. Dnes je považován za jeden z nejprestižnějších a nejviditelnějších kulturních projektů v Evropě.

Prvním nositelem titulu EMK bylo v roce vzniku projektu řecké hlavní město Atény. V následujících letech byla oceněna města: Florencie (1986), Amsterdam (1987), Berlín (1988) a Paříž (1989).

V roce 1990 byl zahájen „Evropský kulturní měsíc“, který byl srovnatelný s projektem EMK, nicméně byl určen pouze pro země střední a východní Evropy a trval pouze jeden měsíc. Evropská komise uděluje na tento projekt každoročně dotaci.

Pořadatelé EMK vytvořili v roce 1991 síť Evropských hlavních měst kultury a Evropského měsíce kultury (ECCM), tato síť umožňuje výměnu a šíření informací, a to i organizátorům budoucích událostí. ECCM je neziskovou organizací se sídlem v Lucembursku, která úzce spolupracuje s evropskými institucemi.

Roku 1994 byla provedena studie o dopadu Evropského města kultury od jeho založení. (UNeECC, 2017)

Dalším krokem bylo v roce 1998 zavedení lhůt a kritérií pro přihlášky kandidujících měst. Program byl následovně zahrnut mezi hlavní kulturní programy EU. (Garcia, 2013, s. 3)

V roce 1999 byl projekt Evropské město kultury přejmenován na Evropské hlavní město kultury.

Na základě hodnotící studie EHMK 1994-2004 z roku 2004 od Roberta Palmera, která navazuje na již existující studii z roku 1994, která se komplexně zabývá kulturními, ekonomickými, sociálními vlivy, návštěvníky aj., navrhla Evropská komise doporučení pro změnu výběrových postupů a sledování Evropských hlavních měst kultury. Do roku 2004 byla Evropská města kultury určována na mezivládní úrovni. Členské státy obvykle vybíraly svá města a většinou chyběly i finance k realizaci programu, proto se od roku 2005 účastní výběrového řízení i další instituce EU. (UNeECC, 2017)

3.2 Současnost projektu

Za současnost projektu se dá považovat vše mezi roky 2005 až 2019.

Aby měl každý stát možnost mít svého nositele titulu EHMK, vznikl první legislativní rámec programu a byly vyjasněny a upevněny postupy výběru, sledování a hodnocení pro EHMK 2005–2019. Od roku 2005 obdrží každoročně titul EHMK dvě města. (UNeECC, 2017)

V roce 2013 byla Evropským parlamentem, Evropskou komisí a Radou ministrů aktualizována legislativa programu EHMK pro období od roku 2020 až 2033. (Garcia, 2013, s. 3)

Seznam zemí hostících titul EHMK v letech 2007-2019: (MKČR, 2017)

- 2007: Lucemburk (Lucembursko) a Sibiú (Rumunsko);
- 2008: Liverpool (Spojené království) a Stavanger (Norsko);
- 2009: Linec (Rakousko) a Vilnius (Litva);
- 2010: Essen (Německo) a Pécs (Maďarsko) a Istanbul (Turecko);
- 2011: Turku (Finsko) a Talin (Estonsko);
- 2012: Guimarães (Portugalsko) a Maribor (Slovinsko);
- 2013: Marseille (Francie) a Košice (Slovensko);
- 2014: Umeå (Švédsko) a Riga (Lotyšsko);
- 2015: Mons (Belgie) a Plzeň (Česká republika);
- 2016: San Sebastian (Španělsko) a Vratislav (Polsko);
- 2017: Aarhus (Dánsko) a Pafos (Kypr);
- 2018: Leeuwarden (Nizozemsko) a Valletta (Malta);
- 2019: Matera (Itálie) a Plovdiv (Bulharsko).

3.3 Proces a funkce projektu

Projekt Evropské hlavní město kultury se skládá z několika prvků a kritérií a je tvořen celou řadou událostí v příslušném hlavním městě kultury. Celý rok musí být velmi dobře organizován. Od první myšlenky kandidovat na EHMK do samotného zahájení uběhne přibližně osm let.

Výběrové řízení i kritéria jsou stanoveny právním předpisem – Rozhodnutím č.1622/2006/ES. (Evropský parlament, Rada Evropské unie, 2006)

3.4 Kritéria a cíle

Města, která se uchází o titul EHMK, musí splňovat striktní požadavky na uměleckou a kulturní hodnotu. Pro úspěšné jmenování města je zásadní kvalitní přihláška s výjimečným kulturním programem pro rok, ve kterém se má EHMK uskutečnit.

Kritéria se řadí do dvou kategorií: „Evropský rozměr“ a „Město a občané“.

Podle článku 4 Rozhodnutí č.1622/2006/ES (2006) v rámci „Evropského rozměru“ program: (Evropský parlament, Rada Evropské unie, 2006)

- a. podporuje spolupráci mezi kulturními subjekty, umělci a městy z dotyčných členských států a jiných členských států v jakékoli kulturní oblasti;*
- b. vyzdvihuje bohatství a kulturní rozmanitost v Evropě;*
- c. zviditelňuje společné znaky evropských kultur.*

Tyto pokyny jsou považovány za snahu o zprovoznění určitých konečných parametrů týkajících se termínu „Evropský rozměr“. Palmerova studie uvádí, že většina měst věnuje sice evropskému rozměru pozornost a snaží se ho zařadit do svých kulturních programů, nicméně je význam tohoto termínu interpretován různými způsoby. Někteří kandidáti uzavřeli partnerství s jinými městy a vytvořili společné projekty, jiní představili ve svém programu evropské umělce, navázali kulturní spolupráci či vyzdvihli evropskou historii a její dědictví. (Palmer 2004, s. 18) Kandidát by tak měl představit své postavení k Evropě nejen z hlediska kulturních činností, ale i sociální heterogenity. Termín „Evropský rozměr“ lze vyložit tak, že by měl kandidát poukázat na prvky, které ho spojují s Evropou, na společnou historii, kulturu, vztahy, postavení. Kandidát by měl také navázat mezikulturní dialog, prohloubit tak své vztahy v oblasti kultury a podpořit vzájemné porozumění.

V rámci kategorie „Město a občané“ program: (Evropský parlament, Rada Evropské unie, 2006)

- a. podněcuje k účasti občany žijící v daném městě a jeho okolí a zvyšuje jejich zájem i zájem občanů z jiných zemí;*
- b. je udržitelný a tvoří nedílnou součást dlouhodobého sociálního a kulturního rozvoje daného města.*

Jak již bylo zmíněno, projekt EHMK slouží především k představení rozmanitosti evropských kultur a bohatství Evropy. Podporuje zlepšení porozumění a informovanosti mezi samotnými evropskými občany a měl by tak podněcovat pocit sounáležitosti.

Sociální cíle, které lze řadit do kategorie „Město a občané“, nemají nejvyšší prioritu, ale i přesto jsou nedílnou součástí kandidujících měst. Většina EHMK se snaží nabídnout rozmanitý program, kde si každý najde „to svoje“. Jsou organizovány programy

pro děti, akce pod širým nebem či ve veřejných prostorách, a to většinou zdarma či za levné vstupné. Města se snaží zvýšit zájem o kulturu u místního publika a posílit pocit hrdosti. Častým sociálním cílem je snaha o kulturní začlenění různých sociálních skupin, jako například mladých lidí, osob se zdravotním postižením nebo etnických menšin. Důležité je poskytovat příležitosti pro dobrovolnictví a rozvíjet vztahy s vzdělávacími institucemi. (Palmer, 2004, s. 21) Program by měl být přitažlivý nejen pro obyvatele města, ale i pro širokou veřejnost. Zároveň je zde i záměr určité společenské provázanosti, kdy jsou občané zapojováni do projektů stejně jako jejich tvůrci. (ECORYS, 2011, s. 13)

Cílem projektu je také přiblížení zajímavostí, která jednotlivá města nabízí, a zvýšení počtu místních i zahraničních návštěvníků a přispět tak k celkovému rozvoji cestovního ruchu v celém regionu. Tento proces má tu výhodu, že zajišťuje zvýšené příjmy, čímž je oživena hospodářská i sociální situace nejen regionu, ale i celé země.

Z kulturního hlediska je velmi důležité, do jaké míry je brán zřetel ze strany města na aspekty, jako je: kulturní mobilita, šíření kulturních a uměleckých děl, nebo podpora mezikulturního dialogu. Města se snaží o zlepšení kulturní infrastruktury a rozvoj vztahů s ostatními evropskými městy. Je důležité navázat partnerství a spolupráci s různými sektory. Důležitý je rozvoj kulturního a tvůrčího odvětví.

Dalším cílem tohoto projektu je umožnit jednotlivým městům dosáhnout dlouhodobého nebo neustálého růstu rozvoje města a regionu a zachování prestiže a obrazu, kterých bylo dosaženo jmenováním. (Palmer, 2004, s. 14)

3.4.1 Výběr

Výběrový proces se skládá ze dvou fází a je považován za poměrně zdlouhavý a náročný.

V předvýběrové fázi musí jednotliví kandidáti již šest let před zahájením akce zaslat přihlášku i s návrhem desetiměsíčního programu, podání přihlášky probíhá skrze příslušné Ministerstvo kultury. Žádost je důkladně posuzována na základě výše zmíněných kritérií a cílů nezávislou komisí tvořenou odborníky v oblasti kultury. Po rozhodnutí, která města byla úspěšná a dostala se do finálního výběru, mohou být porotci navržené možné změny, které musí být budoucím hlavním městem kultury uskutečněny. Kandidující města doplní své přihlášky v souladu s doporučeními komise.

Po zveřejnění budoucích držitelů titulu Radou Evropské unie následuje

tzv. monitorovací fáze, která začíná nejméně čtyři roky před zahájením.

V této části je příprava událostí v příslušném městě pozorována a řízena Monitorovacím výborem. Jednotliví členové výboru nejprve posuzují stav přípravy a poté poskytnou případné rady. Dále je zkoumáno, do jaké míry je program založen na podkladu a zda byla stanovená kritéria splněna. Za tímto účelem jsou zorganizovány dvě monitorovací schůzky, první po dvou letech od nominace, druhá nejpozději osm měsíců před zahájením. Na závěr sestaví členové výboru závěrečnou zprávu, která informuje o všech návrzích a opatřeních, která město přijalo. (Evropský parlament, Rada Evropské unie, 2006)

Jakmile dojde ke splnění všech povinností a doporučení, získávají města tři měsíce před zahájením titul EHMK a cenu Meliny Mercouri spojenou s odměnou ve výši 1,5 milionu eur, která představuje finanční příspěvek za kvalitní přípravu a splnění stanovených kritérií. (European Commission, 2018)

3.4.2 Výhody a rizika

Výhody projektu EHMK jsou především v dodržování stanovených cílů a kritérií rozhodnutí. Tím je míněno, že jednotliví účastníci významně profitují z ekonomických, sociálních a kulturních aspektů.

Držitelé titulu mají možnost rozvoje a městské transformace, které zároveň přispívají k turistickému rozvoji, a získávají mezinárodní prestiž. V této souvislosti je také třeba zdůraznit, že každá investice, která byla vynaložena kulturní metropolí, by měla přinést až desetinásobný obrat.

Jednotlivé události a projekty v rámci hlavního města kultury s sebou přinášejí nespočet zaměstnanců a dobrovolníků, to přispívá k udržitelnosti a sociální soudržnosti. (Pachaly, 2010, s. 30)

Veškeré výhody mohou nastat pouze v případě, že se příslušná města řídí danými pokyny, pečlivě připraví a přesně naplánují projekt EHMK, podniknou odpovídající propagační činnost a prosadí účinnou metodiku. (Palmer, 2004, s. 139)

To lze označit i jako nevýhodu programu. Město se musí řídit pravidly Evropské unie, což nemusí být v souladu se samotnou rozmanitostí města. Kandidát se musí přizpůsobit požadavkům, které jsou nastaveny, a poukázat na společné evropské kulturní dědictví a dát akcím evropský rozměr. Propojení kultury na evropské bázi tak může být pouze jedním z nástrojů k upevnění pozice Evropské unie.

Mezi další nevýhody patří aspekty např. jako je kritika, která může být vyjádřena veřejností nebo návštěvníky, a zklamání z nedodržení jednotlivých opatření. Po skončení projektu může nastat rozčarování ze značné redukce kulturního programu a nedostatečného zapojení obyvatel do projektů, na což byli návštěvníci a rezidenti dosud zvyklí.

Jmenovaná města mohou mít také finanční potíže způsobené nesprávnou distribucí nebo koordinací finančních prostředků. Je velmi důležité počítat s tím, že v následujících letech je rozpočet města omezen a město tak nebude schopno nabídnout tak bohatý program, jako v průběhu projektu. Může se tak stát, že po několika letech má město stejnou návštěvnost jako před konáním projektu.

Za další nevýhody se mohou považovat také politické události, například změna politické situace během kandidatury. Existuje zde riziko, že nová správa nemusí být stejně připravená. Také nedostatek osob a organizací v rámci managementu města může mít za následky neúspěch hlavního města kultury. (Palmer, 2004, s. 139) Z Palmerovy studie vyplývá, že většina měst má problémy s řídicími strukturami. Problémy se týkají především převládajících nebo odlišných politických zájmů, potíží se vztahy mezi členy představenstva či řídicím týmem, nedostatečného zastoupení kulturních zájmů, odlišných priorit a cílů, nebo komunikačních problémů. (Palmer, 2004, s. 53) V této souvislosti je důležité zajistit silné angažované a vizionářské vedení, které má odpovídající odborné znalosti, a také kompetentní a zkušený personál a tento fakt nepodceňovat.

Další podstatnou nevýhodou je, že se jedná pouze o krátkodobý projekt, města tak získají pozornost pouze na jeden rok, poté již následují nová EHMK. Mezinárodní prestiž tak pomíjí.

4. Plzeň EHMK 2015

V roce 2006 rozhodla Rada EU, že nositelem EHMK 2015 bude i Česká republika, a projekt EHMK 2015 byl následně zařazen do Programu rozvoje města Plzně.

Roku 2009 vyhlásilo Ministerstvo kultury České republiky (MKČR) národní část veřejné soutěže měst o titul EHMK 2015, které se zúčastnila tři města: Plzeň, Ostrava a Hradec Králové. Plzeň spolu s Ostravou byla zařazena do užšího výběru, z něhož byla dne 8. září 2010 vybrána mezinárodní porotou Plzeň, a stala se tak v jubilejním 30. ročníku Evropským hlavním městem kultury. Komise ocenila kreativitu a koncepci programu, kulturní strategii, integraci evropského rozměru i politické závazky, např. ze strany primátora města.

Oficiální nominace proběhla v květnu 2011, kdy Rada ministrů kultury EU potvrdila titul EHMK Plzni. (MKČR, 2010)

Titul EHMK je jedinečnou příležitostí uvést v pohyb dlouhodobý udržitelný rozvoj, především v oblasti kultury a cestovního ruchu. Je velkou výzvou všem generacím sdílejícím jeho prostor k reálné proměně prostředí, přístupů a kvality života. Zároveň je šancí zvýšit atraktivitu města tak, aby bylo inspirací dalším městům, krajům, zemím střední a východní Evropy i četným návštěvníkům z Čech a celého světa. (Havlíčková, 2010, s. 226)

4.1 Město Plzeň

Počátky Plzně spadají do doby Václava II., kdy bylo město na jeho příkaz v roce 1295 na soutoku čtyř řek v západních Čechách založeno. Díky strategické pozici mezi Prahou a Norimberkem se Plzeň stala důležitým obchodním centrem. V druhé polovině 15. století působila v Plzni jediná tiskárna v Čechách, kde také byla roku 1476 vytištěna první kniha. V 16. století byla velká část města zničena požáry. V 19. století započal průmyslový rozmach díky založení pivovaru v roce 1842, který dnes představuje image města, a strojírna Škoda v roce 1859 (Pecuch, 2018a). Město se může pyšnit od roku 1923, kdy bylo založeno divadlo Špalíček, nejstarší divadelnickou a loutkářskou tradicí v republice. (Pecuch, 2016) Mezi lety 1907–1932 působil v Plzni celosvětově známý architekt Adolf Loos. (Plzeň – Turismus, p. o., 2019) Mimo Loosových interiérů patří mezi dnešní architektonické dědictví především gotická katedrála sv. Bartoloměje, renesanční domy a radnice, židovská synagoga či františkánský klášter. (Pecuch, 2018a)

Dnes je Plzeň se svými přibližně 171 000 obyvateli čtvrté největší město v České republice. Město je považováno za správní, průmyslové a kulturní centrum Plzeňského kraje s vysokým podílem zaměstnanosti. (Pecuch, 2018b) Plzeň je místem, které je otevřené všem občanům, investorům, umělcům, školám a univerzitám. Místem, kde je příjemné studovat, pracovat a žít. V republikovém kontextu je známé svou multikulturní a kreativní atmosférou, kde se vždy najde příležitost podílet se na rozbíhajícím se projektu nebo zahájit svůj vlastní. Je městem, které vibruje kreativitou a technologiemi. V Plzni je pořádáno mnoho kulturních aktivit a festivalů. Město nabízí po celý rok koncerty, představení, výstavy, návštěvu muzeí nebo ZOO. Po návštěvách akcí je možné využít čas u světoznámého piva nebo vynikajícího sektu pocházejícího z regionu. Vedle prosperující kulturní scény se město snaží nabídnout i širokou turistickou a sportovní nabídku. (Havlíčková, 2010, s. 19-20)

Obrázek 2: Výhled na Plzeň

Zdroj: Libor Sváček, Plzeň – TURISMUS, p. o. 2019

4.2 Projekt Plzeň EHMK 2015

Koncepce programu vycházela z vize, kterou město formulovalo ve strategickém dokumentu Program rozvoje kultury 2009-2019 s ústředním mottem: otevřenost, kvalita a inovace – investice do budoucnosti. Záměr Plzně byl představit se jako multikulturní, otevřeně komunikující metropole se svěbytnou uměleckou scénou, s důrazem na živé

umění, festivaly, kreativní technologie, design a umění ve veřejném prostoru. Plzeň chtěla být vnímána i jako kulturní a kreativní sídlo, nejen jako město piva. (Beneš et al., 2009, s. 26) Aby obyvatelé vnímali projekt EHMK jako svůj, provázely přípravu programu různé druhy veřejného dialogu. Byli osloveni obyvatelé města, kulturní osobnosti i podnikatelé z města a regionu. S jejich pomocí vznikl základ pro tvorbu dokumentu Program rozvoje kultury 2009-2019, který udává dlouholetý koncepční přístup k rozvoji kulturní oblasti a umění v Plzni. Program je spojen s dalšími strategickými dokumenty města. (Kvasi, 2019)

Koncept programu byl zařazen do čtyř proudů, stejně tak jako počet řek, na kterých město sídlí: (Beneš et al., 2009, s. 26)

- Umění & Technologie/ Arts & Technologies – cílem bylo propojení a posílení průmyslového odkazu a vytváření udržitelných pracovních míst;
- Vztahy & City/ Relations & Emotions – otevření veřejného prostoru a participace veřejnosti;
- Tranzit & Menšiny/ Transit & Minorities – zdůraznění sociální rozmanitosti města;
- Příběhy & Prameny/ Stories & Sources – cílem bylo připomenutí minulých událostí a zkušeností.

Zmíněná symbolika čtyř řek byla použita i na logo projektu, které představuje letopočet 2015. Hlavní prvek, číslo pět, tvoří tečky představující čtyři řeky slévající se do páté. (Hůrková, 2015)

2015 Plzeň
Evropské hlavní město kultury

Obrázek 3: Logo Plzeň 2015

Zdroj: Plzen.cz, 2017

Program projektu Plzeň 2015 byl tvořen přímou účastí tvůrců a zástupců institucí a neziskových organizací, kteří také dotvářeli konkrétní aktivity. Oporou programové nabídky byl otevřený grantový a projektový systém. (Beneš et al., 2009, s. 26)

Jedním z úkolů Evropského hlavního města kultury Plzeň 2015 bylo oživení a rozvoj samotného města a změna vnímání kultury. Program EHMK Plzeň 2015 ukazuje Plzeň jako nové internacionální kulturní centrum. Během tohoto projektu se Plzeň snažila zkombinovat malé i velké události, kulturní akce jak pro specifické publikum, tak pro širokou veřejnost, jednorázové zážitky, ale i dlouhodobé projekty, které jsou nastíněné v kapitole 5. Z hlediska toho, že je kultura podstatným prvkem každodenního života a zvyšuje kvalitu života celé společnosti, byli a stále jsou do některých projektů zapojeni i samotní obyvatelé města, jako například v projektu Sousedské procházky.

Plzeň samozřejmě přivítala i zahraniční umělce a diváky a inspirovala celou Evropu svojí osobitostí. (Plzeň 2015a, 2017)

Projekt EHMK 2015 byl realizován neziskovou organizací o. p. s. Plzeň 2015, nyní zapsaný ústav (viz kapitola 4.4.1 Plzeň 2015, zapsaný ústav). Spolu s touto organizací se na přípravě podílely i další instituce. Projekt byl podpořen všemi politickými stranami, které byly zastoupeny v městské Radě (ODS, ČSSD, TOP 09) a také samotným Plzeňským krajem. (MKČR, 2017)

4.3 Základní cíle

„Plzeň se musí uzdravit. Musí znovu bojovat o sebedůvěru. Nejde jen o to, koupit si nové šaty a nalíčit se. Stejně jako většina žen a měst bývalého východního bloku musí znovu najít své místo ve společnosti, poznat sama sebe, vyzdvihnout své přednosti a přiznat si své nedostatky, vypovědět svůj příběh. Musí se očistit, osvěžit své sny a znovu nastoupit na cestu proměny v sebevědomou dámu evropské kultury. Plzeň je žena, křehká, citlivá a empatická. Tomu, kdo ji chce poznat, poslouchat a chce do ní investovat, ukáže všechny svoje krásy a bude mu věrná. Chce se otevřít a zahrnout vás láskou. Dotkněte se jí, pohlad'te ji, dejte jí důvěru, mějte ji rádi. Ona vás přijme.“ těmito slovy se Plzeň hlásila o titul EHMK a vystihovala její úmysl. (Havlíčková, 2010, s. 3)

Hlavním záměrem kandidatury města Plzně na titul EHMK, jak již bylo zmíněno, byla touha zviditelnit Plzeň nejen po kulturní stránce, ale zároveň přiblížit i vnímání kultury jako motoru dlouhodobého rozvoje města zvyšující jeho atraktivitu nejen pro samotné občany, ale i příchozí a návštěvníky z Čech i zahraničí. Za posledních pětadvacet let se Plzeň podařilo změnit vnější podobu města a cílem bylo změnit i tu vnitřní. Do budoucna by měla být Plzeň vnímána jako prestižní středoevropské kulturní středisko. (Beneš et al., 2009, s. 18)

Jedním z hlavních cílů bylo otevřít se kulturní Evropě. Pozvat všechny, aby navštívili Plzeň a poznali ji jako příjemné a zároveň dynamické město. Tento záměr a celou programovou náplň pro rok 2015 vystihovalo motto Plzně „Pilsen, Open up!“. Jedná se ale o trvalé téma kulturní vize města Plzně od 90. let minulého století. Město se během posledních dvaceti let dynamicky proměnilo a i nadále chce uvolňovat cestu novým směrům, kterým již současná infrastruktura nestačí. Zároveň je výzvou občanům města a regionu k větší otevřenosti a komunikativnosti. Důležitým cílem je také zapojení přistěhovalců do společensko-kulturního života. (Havlíčková, 2010, s. 21)

Cílem města pro rok 2015 bylo v maximální míře naplnit očekávání aktivních občanů a aktérů na poli kultury a zároveň zviditelnit zdejší potenciál v rámci Evropy tak, aby se Plzeň stala permanentním zdrojem vzájemného obohacování a výměny zkušeností. A v neposlední řadě navázat spolupráci s veřejným prostorem města jako s uměleckým dílem, které může být příkladem zdravého urbanismu i přes negativní dědictví minulosti. Plzeň by měla být atraktivním turistickým cílem. (Havlíčková, 2010, s. 22)

4.4 Organizace a financování

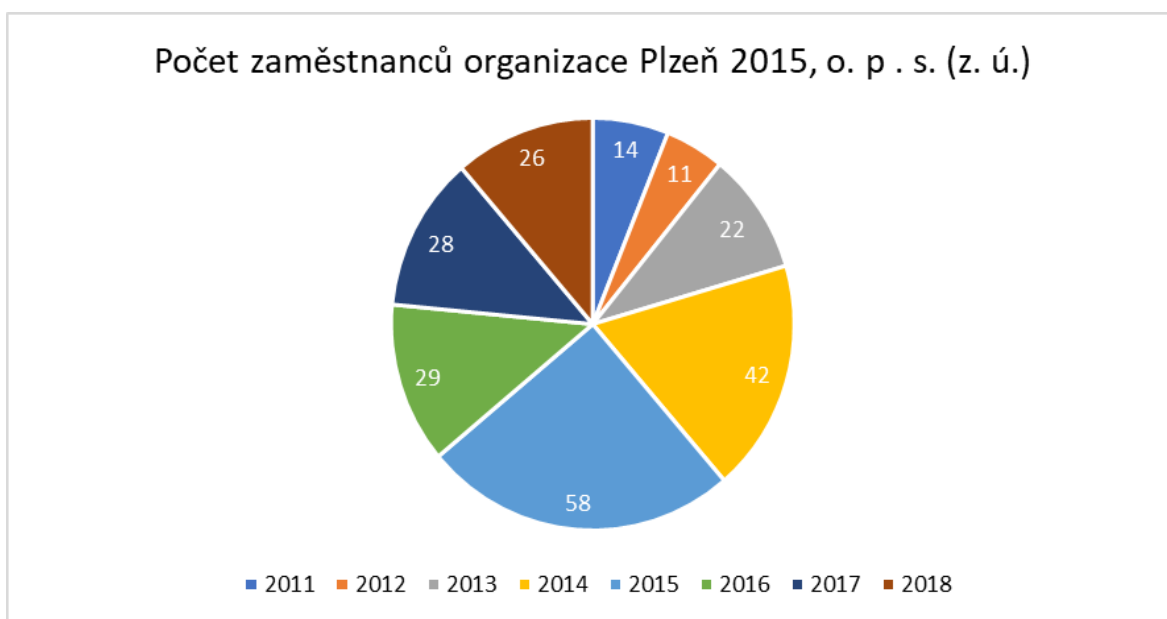
Celou přípravu a organizaci, včetně zajištění financování projektu EHMK – Plzeň 2015, měla na starosti nezisková organizace Plzeň 2015, později zapsaný ústav.

4.4.1 Plzeň 2015, zapsaný ústav

Nezisková organizace Plzeň 2015, o. p. s. byla založena za účelem přípravy a realizace programové části EHMK 2015 a marketingu městem Plzeň 16. září 2010 na dobu určitou do konce roku 2016. Dne 18. května 2016 se organizace převedla z obecně prospěšné společnosti na zapsaný ústav s prodloužením činnosti na dobu neurčitou.

Tato společnost zajišťuje stálé působení různých projektů a provozuje Kreativní zónu DEPO2015. (Plzeň 2015b, 2017)

Organizace Plzeň 2015, o. p. s. byla hlavní společností projektu Plzeň 2015. Řídila přípravu, organizovala a propagovala aktivity spojené s titulem EHMK 2015. Pracovala především v oblastech kulturního programu a akcí, financí a marketingu projektu. Mezi její orgány patří správní rada, ředitel, dozorčí rada. (Havlíčková, 2010, s. 154)

Obrázek 4: Vlastní zpracování – Počet zaměstnanců Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) v letech 2011–2018

Zdroj: Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2012-2019

Podle výročních zpráv společnosti za období 2011-2018 se počet zaměstnanců organizace Plzeň 2015, o. p. s. (později z. ú.) měnil dle potřeby. Na základě obrázku č. 4, nejvíce zaměstnanců bylo zaměstnáno v roce 2015. V následujících dvou letech počet zaměstnanců klesal, pokud se i nadále bude počet zaměstnanců snižovat, může to mít v budoucnu vliv na tvorbu kvalitního kulturního programu, marketing i cestovní ruch. Mimo stálých zaměstnanců bylo zapojeno i mnoho externích spolupracovníků, partnerů, dobrovolníků i zahraničních stážistů, kteří se podíleli na jednotlivých programech. Dostatečným zapojením externích pracovníků může být nahrazen chybějící počet stálých zaměstnanců, je však otázkou, zda by to tak bylo efektivní.

Organizace Plzeň 2015 vytváří po celou dobu své činnosti podmínky pro rozvoj kulturního zázemí v Plzni. V roce 2011 měla na starosti především koncepční přípravy, stanovení cílů a strategie. V následujícím roce se zabírala přezkoumáváním přihlášky z pohledu reálných finančních zdrojů, na jehož základu došlo ke snížení původně 200 plánovaných hlavních projektů o polovinu. V roce 2013 se počet snížil na 83, v roce 2014 pracovala Plzeň 2015 pouze s 60 hlavními projekty. Téhož roku došlo k upevnění a stabilizování programu. Ve finálním roce bylo kromě hlavních projektů zorganizováno i přibližně 120 partnerských projektů. Následující rok se Plzeň 2015 snažila udržovat vizi, zhodnotit projekt Plzeň – EHMK 2015 a rozvíjet udržitelné projekty. Rok 2017 přinesl stabilizaci. I nadále se daří rozvíjet DEPO2015 a vlajkové projekty a plnit tak cíle z dlouhodobé vize kandidatury na EHMK. (Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2012-2019)

4.4.2 Financování

Jak již bylo zmíněno, financování projektu Plzeň – EHMK 2015 včetně zajištění dotací a fundraisingu měla na starost Plzeň 2015, o. p. s (z. ú.).

Finanční zdroje Plzně 2015 se skládají především z: (Havlíčková, 2010, s. 167)

- Rozpočet města Plzně a rozpočet Plzeňského kraje;
- Národní zdroje rozpočtu České republiky;
- Strukturální fondy EU;
- Cena Meliny Mercouri;
- Marketingové příjmy;
- Sponzoring;
- Partneři;
- Ostatní – další kraje a města, partneři, regiony EU, obce v Plzeňském kraji, které se podílí na programu a další.

V roce 2014 obdržela Plzeň na základě splnění podmínek uvedených v přihlášce vyhodnocené monitorovacím výborem cenu Meliny Mercouri v hodnotě 1 500 000 €. Cena byla vyplácena postupně. Finance byly využity na náklady spojené s přípravou a realizací jednotlivých programů a na provozní náklady společnosti. (Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2014-2019)

Mezi hlavní partnery Plzně 2015 se zařadila Plzeňská teplárenská, a.s., která se stala od roku 2014 prvním oficiálním partnerem projektu. Generálním partnerem byl Plzeňský Prazdroj, a.s.. Mezi další partnery patřila společnost MasterCard Europe, hotelový řetězec Ibis, Bohemia Sekt nebo Horsefeathers s jedinečnou kolekcí oblečení s hashtagem #copatutoje. Generálním mediálním partnerem projektu se stala Česká televize, hlavními mediálními partnery pak Český rozhlas a vydavatelství Vltava Labe Media. Mezi další mediální partnery patří i západočeská regionální Televize ZAK. Projekt byl samozřejmě také podporován českým turistickým portálem CzechTourism, Národním památkovým ústavem, Západočeskou univerzitou a mnohými dalšími organizacemi. (Plzeň 2015c, 2015) Partneri poskytovali finanční či produktové příspěvky nebo nabízeli slevy. Hodnota příspěvku představovala jeden až dva miliony Kč. (Plzeň 2015, o. p. s, 2015) Většina spoluprací pokračuje i nadále prostřednictvím propojení s DEPO2015. Následující data pochází z výročních zpráv organizace Plzeň, o. p. s. (později z. ú.) pokud tomu není uvedeno jinak.

SROVNÁNÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ 2011-2016

Finanční zdroje	Předpokládaná výše	%	Reálná výše	%
Statutární město Plzeň	777.700.000 Kč	30%	238.324.000 Kč	50%
Plzeňský kraj	342.200.000 Kč	13%	16.473.000 Kč	3%
Zdroje rozpočtu ČR	479.600.000 Kč	18%	96.936.000 Kč	20%
Fondy EU, včetně ceny Meliny Mercouri	837.200.000 Kč	32%	39.632.000 Kč	8%
Sponzoři	44.800.000 Kč	2%	7.683.000 Kč	2%
Vlastní příjmy	27.090.000 Kč	1%	56.497.000 Kč	12%
Ostatní	88.110.000 Kč	3%	19.793.000 Kč	4%
CELKEM	2.596.700.000 Kč	100%	475.812.000 Kč	100%

Obrázek 5: Vlastní zpracování – Srovnání finančních zdrojů v letech 2011–2016, zaokrouhloeno na statisíce

Zdroj: Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2012-2017; Havlíčková, 2010, s. 167

FINANČNÍ ZDROJE 2011-2017

Finanční zdroje	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Statutární město Plzeň	17.000.000 Kč	18.200.000 Kč	20.354.000 Kč	47.920.000 Kč	121.400.000 Kč	13.450.000 Kč	16.240.000 Kč
Plzeňský kraj		1.798.000 Kč	1.505.000 Kč	1.500.000 Kč	10.560.000 Kč	1.110.000 Kč	2.000.000 Kč
Zdroje rozpočtu ČR		12.194.000 Kč	20.448.000 Kč	20.275.000 Kč	42.293.000 Kč	1.726.000 Kč	1.858.000 Kč
Fondy EU, včetně ceny Meliny Mercouri		384.000 Kč	842.000 Kč	12.980.000 Kč	9.888.000 Kč	15.538.000 Kč	4.705.000 Kč
Sponzoři	50.000 Kč	514.000 Kč	350.000 Kč	240.000 Kč	6.393.000 Kč	186.000 Kč	306.000 Kč
Vlastní příjmy	414.000 Kč	1.472.000 Kč	955.000 Kč	11.797.000 Kč	32.903.000 Kč	9.370.000 Kč	17.414.000 Kč
Ostatní	10.000 Kč	453.000 Kč	413.000 Kč	3.546.000 Kč	12.306.000 Kč	3.075.000 Kč	2.299.000 Kč
CELKEM	17.474.000 Kč	35.015.000 Kč	44.867.000 Kč	98.258.000 Kč	235.743.000 Kč	44.455.000 Kč	44.822.000 Kč

Obrázek 6: Vlastní zpracování – Finanční zdroje organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) v letech 2011–2017, zaokrouhloeno na statisíce

Zdroj: Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2012-2018

Předpokládaná celková výše na organizaci projektu EHMK činila podle přihlášky 2 596 700 000 Kč. Částka je z roku 2010, kdy autoři brali zřetel i na ekonomickou situaci, ale i přesto poznamenali, že do roku 2015/2016 by se částka ještě mohla navýšit. V rozpočtu jsou započítané neinvestiční náklady na realizaci programových aktivit, neinvestiční náklady, které byly spojené se společností Plzeň 2015, o. p. s., a náklady na investice. Náklady měly být pokryty především výše zmíněnými subjekty. (Havlíčková, 2010, s. 166-168) Reálná výše finančních zdrojů za rok 2011-2016 však byla pouze 475 812 000 Kč, jak vyplývá z obrázku č. 6. Z důvodu nedostatku finančních zdrojů byla většina výnosů investována do programu a pouze část do marketingu. Kulturní nabídka se zúžila s ohledem na rozpočet. Podle sběru dat z výročních zpráv poskytnutých organizací Plzeň 2015 byla polovina všech finančních zdrojů poskytnuta z rozpočtu Statutárního města Plzně, což je k velikosti města obdivuhodné. Dalších 20 % pocházelo z fondů České republiky, nejčastěji Ministerstva kultury. Vlastní zdroje, např. z prodeje vstupenek, činily 12 % veškerých výnosů. Investiční dotace, které byly přijaty, nejsou na obrázku č. 4 zahrnuty. Podle Palmera (2014) je zapojení soukromého sektoru a sponzorství rozhodující pro úspěch EHMK. Palmer dále uvádí: „Existuje významný potenciál pro rozšíření úrovně sponzorství soukromého sektoru v EHMK. Toho však bude dosaženo pouze tehdy, budou-li odstraněny některé hlavní překážky a problémy. Týkají se nedostatku odborných znalostí, absence jasného povědomí o značce a kvality kulturních programů EHMK a dlouhodobějšího pohledu na sponzorování akce EHMK jako celku.“ (Palmer, 2004, s. 19) V případě Plzně 2015 činil sponzoring pouhá 2 % veškerých výnosů, tato hodnota byla ale předpokládána již v přihlášce o titul EHMK. Jak lze z obrázku č. 5 vyvodit, nejsilnějším ročníkem byl rok 2015, kdy společnost Plzeň 2015 přijala nejvíce darů, to lze přikládat i pestrému programu, který Plzeň nabízela. Nejhodnotnější příspěvek půl milionu korun poskytla v roce 2015 Mitsubishi Corporation. Některé dary byly poskytovány jako účelově vázané či movité.

Srovnání nákladů a výnosů v tis. Kč - CELKEM

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady	14.825	33.925	45.765	98.472	234.945	44.083	44.682	43.305
Výnosy	15.019	34.501	44.867	98.258	235.743	44.398	44.822	43.487
Daň z příjmů	8	148	11	0	497	174	115	212
Výsledek hospodaření	↑ 186	↑ 428	↓ -909	↓ -214	↑ 301	↑ 141	↑ 140	↑ 182

Obrázek 7: Vlastní zpracování – Srovnání celkových nákladů a výnosů organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) v letech 2011–2018 v tis. Kč

Zdroj: Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2012-2019

Jak naznačuje obrázek č. 7, i přes finanční ztrátu v letech 2013 a 2014, kterou lze přičíst nedostatečnému zajištění finančních zdrojů, či komplikacím v tvorbě programu (např. areál Světovar, který musel být nahrazen), je Plzeň 2015, hlavně díky provozu vedlejší činnosti a finanční podpoře Statutárního města Plzně, stále v zisku.

Srovnání nákladů a výnosů v tis. Kč - HLAVNÍ ČINNOST

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady	14.768	33.564	45.435	95.758	227.115	39.922	38.914	36.575
Výnosy	14.617	33.021	44.198	88.750	213.098	38.201	33.666	36.211
Daň z příjmů	0	0	0	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření	-151	-543	-1.237	-7.008	-14.017	-1.721	-5.248	-364

Obrázek 8: Vlastní zpracování – Srovnání nákladů a výnosů organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) z hlavní činnosti v letech 2011–2018 v tis. Kč

Zdroj: Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2012-2019

Výdaje z hlavní činnosti se týkají především výdajů na kulturní programy a projekty, propagaci a marketing, mzdy, platy a režijní náklady. Dále zde jsou zahrnuty kapitálové výdaje na zlepšení infrastruktury, modernizaci a renovaci zařízení a revitalizaci města. V roce 2016 také na evaluaci projektu Plzeň – EHMK 2015. Výnosy z hlavní činnosti jsou tvořeny především prodejem vstupného. Vzhledem k předchozímu roku jsou náklady i výnosy v roce 2016 o 82% nižší, jak lze vyčíst z obrázku č. 8. Razantní úbytek lze přičíst omezené nabídce kulturního programu. V následujících letech se daří hodnoty udržovat téměř na stejné úrovni. Vedlejší činnost pokrývá ztrátu z hlavní činnosti.

Srovnání nákladů a výnosů v tis. Kč - DOPLŇKOVÁ (HOSPODÁŘSKÁ) ČINNOST

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Náklady	57	361	330	2.714	7.830	4.161	5.768	6.730
Výnosy	402	1.480	669	9.508	22.645	6.197	11.156	7.276
Daň z příjmů	8	148	11	0	497	174	115	212
Výsledek hospodaření	337	971	328	6.794	14.318	1.862	5.388	546

Obrázek 9: Vlastní zpracování – Srovnání celkových nákladů a výnosů organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) z doplňkové (hospodářské) v letech 2011–2018 v tis. Kč

Zdroj: Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2012-2019

Vedlejší činnost zahrnuje výnosy především z poskytování služeb (např. reklamní činnost, realizace přednášek apod.), pronájmů a prodeje reklamních předmětů a vlastních výrobků. Na obrázku č. 9 nejsou patrné po skončení kandidatury (kromě výnosů) razantní změny, jako tomu je u hlavní činnosti.

5. Vybrané projekty

V této kapitole jsou nastíněny projekty, které vznikly z důvodu kandidatury Plzně o titul EHMK a které aktivně působí i nadále, podle autorčina výběru. Většina projektů spolu úzce souvisí a jsou vzájemně propojeny. Jejich financování i po roce 2015 je možné především díky zapojení soukromého a veřejného sektoru.

5.1 DEPO2015

Klíčovým udržitelným výsledkem projektu Plzeň EHMK 2015 je DEPO2015.

Kreativní zóna DEPO2015 byla postavena v bývalém areálu Dopravního podniku města Plzně. Hala a opravny autobusů a trolejbusů se staly prototypem fungování kreativního centra. Poslední vozidla městské hromadné dopravy opustila tento areál v srpnu 2014. (Plzeň 2015d, 2017)

Areál je tvořen z dvou členitých hal skládajících se z různě velkých prostor. Každá místnost, včetně nádvoří, našla své využití, jako například bývalá hala těžkých oprav, tzv. „Skleník“, která je nyní využívána pro různé prezentační akce, mezi něž patří i DOMUS design. (Kreativní zóna DEPO2015, s. 8)

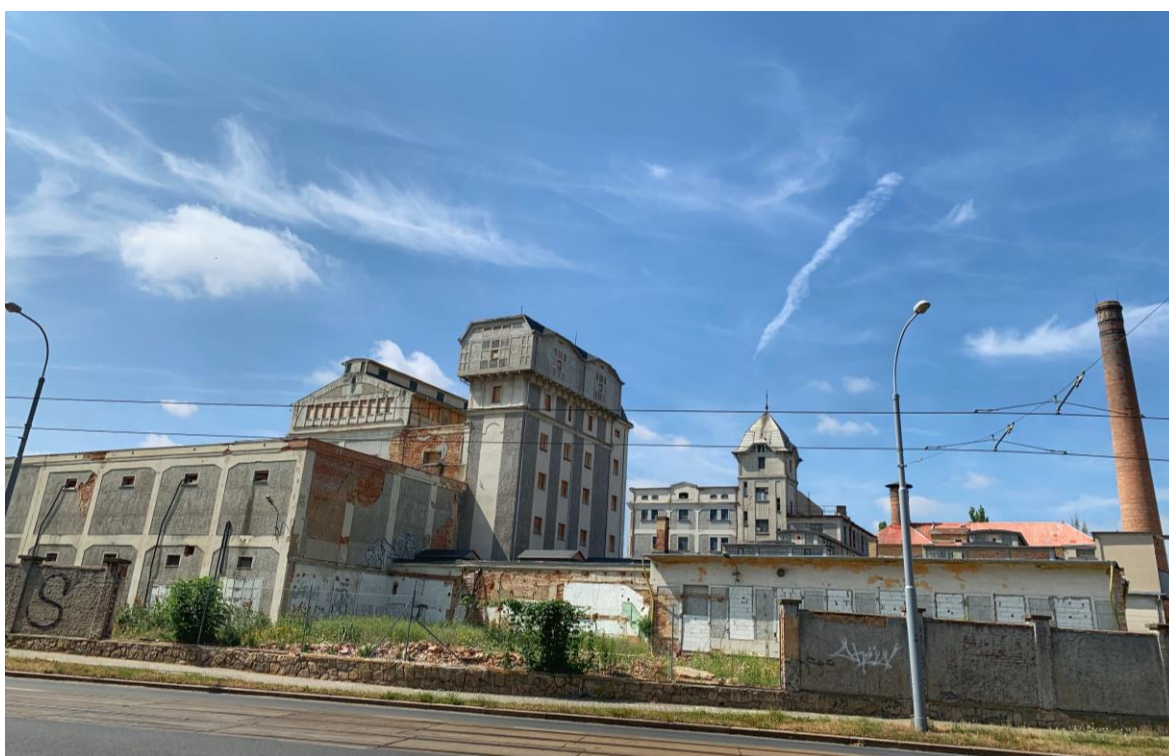
Kreativní zóna nabízí prostory pro kulturní akce, možnost využít sdíleného pracovního prostoru pro svoji činnost, využití pracovních dílen a ateliérů, samozřejmostí je i možnost občerstvení. Prostor je ale i vyhledávaným turistickým cílem díky pořádaným výstavám a velkým akcím, jako například Festival světla BLIK BLIK či Žebřík. (Kreativní zóna DEPO2015, 2015, s. 41)

Obrázek 10: Areál DEPO2015

Zdroj: Šárka Kašparová, 2017

Prostory DEPO2015 byly náhradou za areál Světovar, který by musel být vystaven velmi nákladné rekonstrukci z důvodu kontaminace dehtem a také se nachází mimo dosah chůze z centra Plzně. (Kratochvíl, Štefanová, 2015)

Obrázek 11: Areál Světovar

Zdroj: Šárka Kašparová, 2019

I přes komplikovaný začátek se DEPO2015 stalo nepostradatelnou součástí města. Každoročně navštíví areál kolem stovky tisíc návštěvníků. DEPO2015 nadále zastřešuje projekty, které neukončily po roce 2015 svoji činnost. Příkladem je například portál Everfund, program Open A.i.R, coworkingové centrum Wo-co a další. (Plzeň 2015d, 2017)

Úspěšnost vzniklého kulturního prostoru byla potvrzena cenou Lokace roku 2015 v celonárodní soutěži Czech Event Awards. (Kriegerová, 2016) Také plzeňský primátor Martin Baxa klasifikuje projekt jako úspěšný. Pro televizi ZAK uvedl: *„Z roku 2015 se podařilo udržet a rozvíjet DEPO2015, které vzniklo narychlo a s otazníky. Nakonec našlo své využití jako multifunkční centrum kultury, kreativního průmyslu a řemesel.“* (Beneš, 2018)

Projekt DEPO2015 je považován za živý prostor, který je denně otevřený pro návštěvníky. Je místem, kde se kombinuje nejen kultura a podnikání, ale i technologie s uměním a společností a vytváří tak zázemí pro profesionály i širokou veřejnost. Každoročně se daří DEPO2015 rozvíjet a částečně rekonstruovat prostory. Zvyšování nabídky a komfortu dokazuje i zvyšující se návštěvnost, v roce 2018 navštívilo areál přes 150 000 návštěvníků. Pokračování projektu je ukázkou úspěšné realizace a splnění cíle o dlouhodobé udržitelnosti. (Plzeň 2015, z. ú., 2016-2019)

5.1.1 BLIK BLIK – festival světla a umění ve veřejném prostoru

Festival BLIK BLIK představuje světelné umění ve veřejném prostoru, nabízí pohled na světelné instalace, videomapping nebo i jiné vizuální zážitky. Cílem festivalu je nabídnout lákavý program evropského rozměru i mimo hlavní turistickou sezónu.

Jelikož festival pracuje s veřejným prostorem, jsou trasy každý rok upravovány. Světelné instalace mohou být k vidění díky podpoře z veřejného i soukromého sektoru zdarma. S organizací také každoročně pomáhají dobrovolníci z Klubu strážných andělů, díky nimž se snižuje finanční náročnost projektu. Festival je obohacen i o doprovodný program. Ročník 2018 byl poprvé obohacen o instalace v interiéru, které i přesto, že byly zpoplatněné, navštívilo 6 000 návštěvníků. Festival se také téhož roku zapojil do charitativní akce Běh pro Světlušku, závodu se zúčastnilo 350 běžců.

Na festivalu se podílí umělci nejen z Evropy, ale například i z Japonska.

Každoročně se festivalu zúčastní přes 40 000 návštěvníků. (Plzeň 2015, z. ú., 2016-2019)

Obrázek 12: *Museum of the Moon* od Luka Jerrema, 27. března 2019

Zdroj: Facebook.com, DEPO2015, 2019

5.2 Česko-bavorská spolupráce

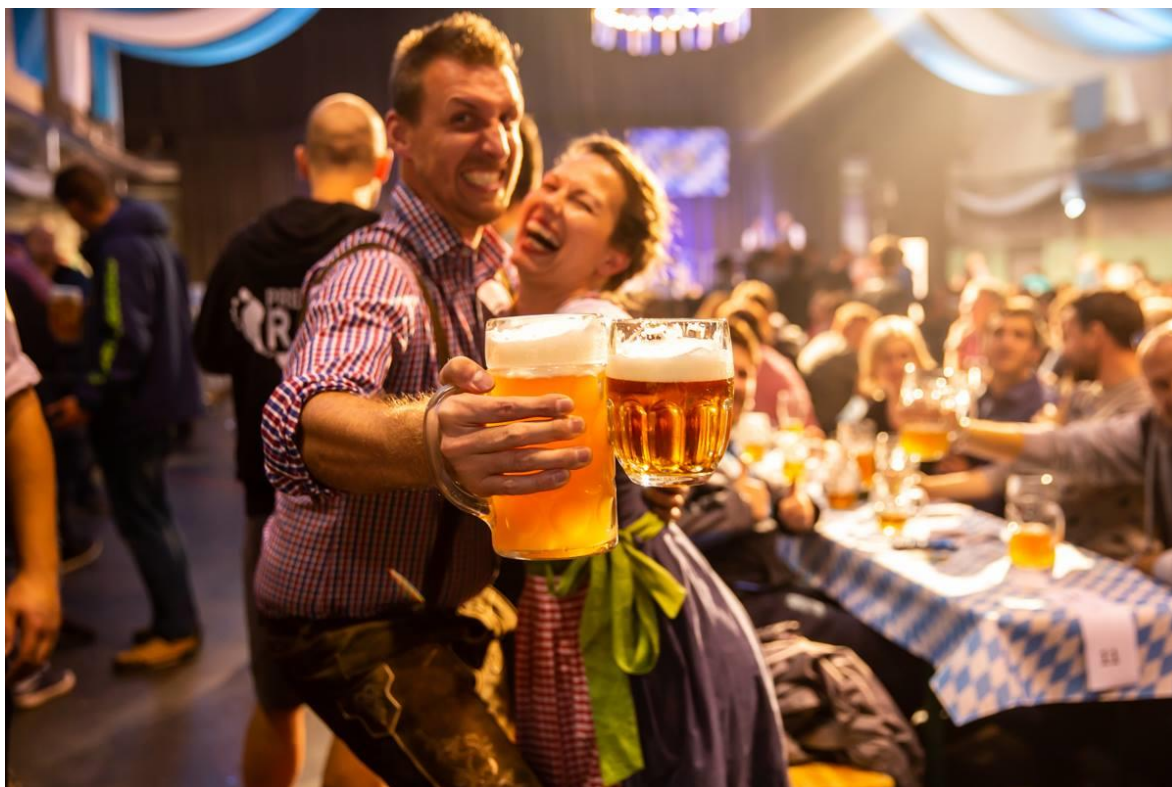
Důležitým aspektem projektu EHMK je zahraniční spolupráce a posilování přeshraničních vztahů. Tento cíl splňuje česko-bavorská kulturní platforma, která je podporována Evropskou unií.

Hlavním projektem spolupráce byl Regio2015, pod tento projekt spadalo více než 40 projektů česko-bavorské spolupráce. Projekt provozovala Plzeň 2015 spolu s Centrem Bavaria Bohemian a městem Řezno.

Významnými aktivitami projektu byl například Vlak za kulturou, kdy byl vlakový spoj z Mnichova do Prahy obohacen o kulturní vagón, nebo Květiny pro Plzeň. Umělci či umělecké spolky z okresu Plzně a z Bavorska spolu navzájem spolupracovali a pořádali představení různých žánrů. (Plzeň 2015e, 2017)

Během roku 2015 se uspořádalo více jak 100 akcí pro různé cílové skupiny s rozpočtem 777 917 €, hlavní akcí byly Bavorské kulturní dny, kterých se zúčastnilo 25 000 návštěvníků. (Kreativní zóna DEPO2015, 2015, s. 38)

K roku 2019 pokračuje spolupráce především skrze festival Treffpunkt. Další ukázkou přeshraniční spolupráce je např. Barokní region Čechy Bavorsko, viz kapitola 5.6.

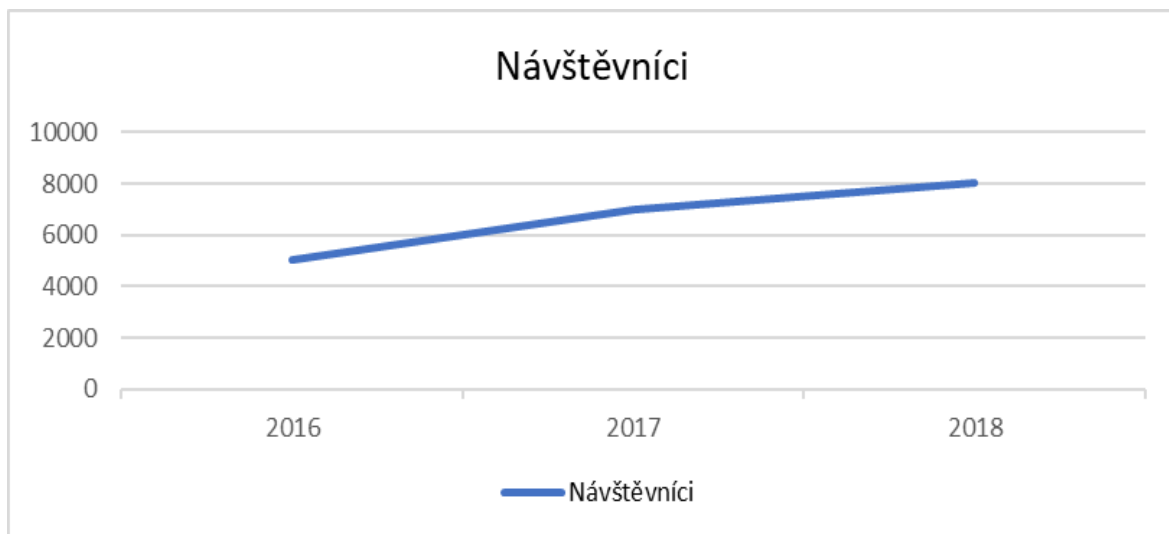

Obrázek 13: Treffpunkt, 20. listopadu 2018

Zdroj: Facebook.com, Treffpunkt, 2019

5.2.1 Festival Treffpunkt

Ve spolupráci s německým městem Regensburg se od roku 2016 v areálu DEPO2015 pořádá kulturní festival Treffpunkt, který je nástupcem projektu Bavorské kulturní dny pořádaného v průběhu EHMK. Již v prvním ročníku se festivalu v ČR zúčastnilo nad 5 000 návštěvníků z Čech i zahraničí. V rámci festivalu jsou pořádány desítky akcí, především koncerty, workshopy, filmová promítání nebo i akce pro rodiny s dětmi. Zapojeno je až 350 umělců. Velký úspěch zaznamenává pивní zahrada „Biergarten“, která je ve stylu německého festivalu Oktoberfest, a je doplněna o tradiční bavorskou gastronomii. Festival Treffpunkt se pořádá i v německém městě Řezno, kde je návštěvníkům naopak představena česká kultura. (Plzeň 2015, z. ú., 2016-2019)

Obrázek 14: Vlastní zpracování – Návštěvnost festivalu Treffpunkt

Zdroj: Plzeň 2015, z. ú., 2016-2019

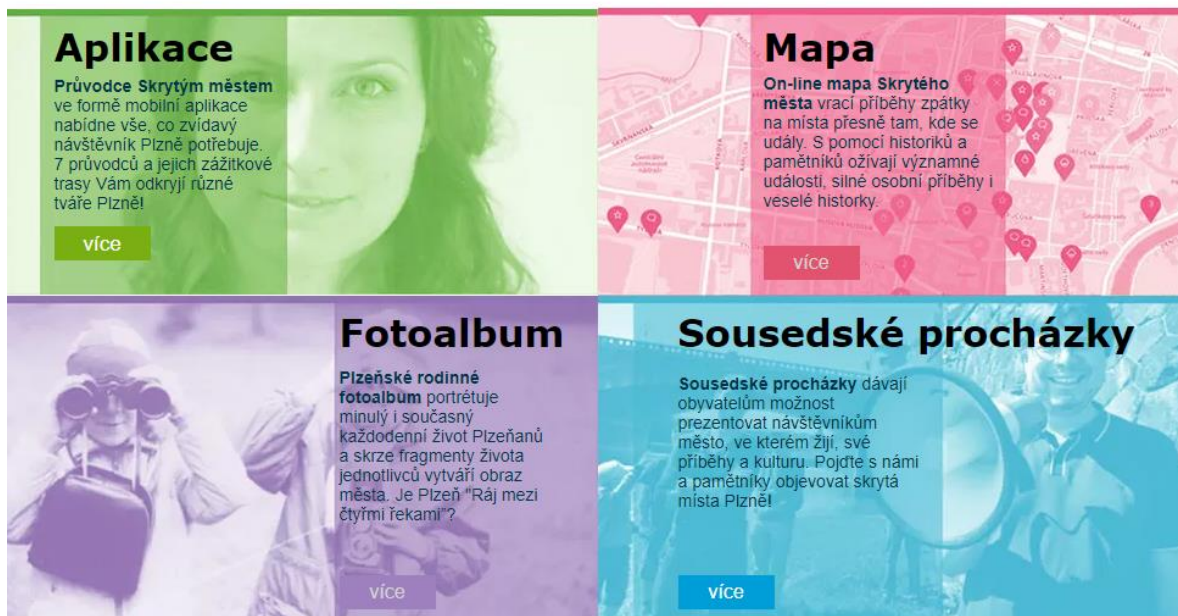
Každoročně roste popularita festivalu a s ní i jeho návštěvnost. Během tří let se návštěvnost festivalu zvýšila o 80 % jak lze vyčíst z obrázku č. 14. Lze předpokládat, že růst návštěvníků již nebude tak výrazný vzhledem k omezené kapacitě areálu.

5.3 Skryté město

Skryté město je jedním z vlajkových projektů a představuje netradičního průvodce Plzní, do kterého se zapojují samotní obyvatelé města. Tato otevřená platforma podporuje zapojení obyvatelstva v turismu a umožňuje mu předávat své znalosti místní historie a přispívat tak k tvorbě živé identity města. (Plzeň 2015f, 2018) Od roku 2016 se organizace Skrytého města ujal spolek Skrytá Plzeň. (Plzeň 2015g, 2019)

Projekt se skládá ze 4 částí, které tvoří digitální mapa, mobilní aplikace, rodinné fotoalbum a pohostinnost.

OBJEVUJEME SKRYTÉ PŘÍBĚHY PLZNĚ

Obrázek 15: Webová stránka skrytemesto.cz, 20. července 2019

Zdroj: Plzeň – Skryté město, 2019

5.3.1 Mapa skrytého města

První část – Mapa skrytého města v sobě ukrývá stovky příběhů historiků, pamětníků a badatelů, díky kterým ožívají významné události či osobní příběhy na místech, kde se před několika lety udály. Díky této mapě je možné získat i aktuální postřehy místních obyvatel. Jednotlivé příběhy jsou doplněny o dobové fotografie, případně i audio nahrávky, jejichž zásluhou nabývají příběhy na zajímavosti. (Plzeň 2015f, 2018) Na základě on-line mapy Skrytého města vznikla publikace Průvodce skrytou Plzní, která představuje 68 nejoblíbenějších příběhů v tištěné podobě. (Svoboda, Deml, 2015, s. 2)

5.3.2 Mobilní aplikace

Díky mobilní aplikaci je možné poznat město i z perspektivy jiné osoby. Na výběr je sedm rozdílných osobností, které zavedou návštěvníka na svá oblíbená místa, povypráví jim svůj příběh a sdělí svůj pohled na město samotné. (Potiron et al., 2015, s.21) Mobilní aplikace byla k dispozici ve třech jazykových verzích – v české, anglické a od druhé

poloviny roku 2015 i v německé. Během roku 2015 získala aplikace přes 5000 stažení. (Plzeň 2015, z. ú., 2016, s.11) Podle ústního sdělení Evy Kraftové (koordinátorky Klubu strážných andělů) ze dne 18. července 2019 byla aplikace následující rok z důvodu finanční a datové náročnosti ukončena. Příběhy lze poslechnout i nadále na webových stránkách skrytemesto.cz.

5.3.3 Plzeňské rodinné fotoalbum

Další část – Plzeňské rodinné fotoalbum prezentuje staré i soudobé fotografie Plzeňanů či oblíbených míst, které zaslali samotní Plzeňané nebo byly získány z archivů. Fotoalbum ukazuje charakter minulého i současného života v Plzni. (Plzeň 2015f, 2018) V průběhu trvání projektu bylo získáno cca 3500 snímků od více jak 250 osob. Na výstavách bylo prezentováno přibližně 654 fotografií. K projektu byla publikována kniha Plzeňské rodinné fotoalbum, ve které se nachází 180 fotografií. (Jirátová, 2018)

Obrázek 16: Výstava Plzeňského rodinného fotoalba

Zdroj: Lidovky.cz, ČTK, 2019

5.3.4 Sousedské procházky

Sousedské procházky, které patří do čtvrté části „pohostinnost“, nabízí návštěvníkům unikátní možnost poznání města díky samotným Plzeňanům. Tyto trasy jsou tvořeny na základě příběhů a vzpomínek, a tak se návštěvník podívá i na místa mimo centrum, kam se běžný turista nepodívá. (Plzeň 2015f, 2018)

V roce 2015 byly procházky organizovány každou první sobotu v měsíci od května 2015 a v rámci velkých akcí – Slavnostní zahájení, Evropský den sousedů aj., další termíny či cizojazyčný výklad bylo možné objednat. Během roku je doplnily i architektonické procházky, které byly připraveny ve spolupráci s Plzeňským architektonickým manuálem (PAM). Připraveno bylo 31 tras a celkem bylo zrealizováno 66 procházek, kterých se zúčastnilo 2462 osob. V dalších letech byla návštěvnost výrazně nižší. V roce 2016 se zúčastnilo pouze 284 osob, v roce 2017 se návštěvnost zvýšila na 475 osob. Tento pokles je způsoben především četností procházek, kdy byl počet procházek omezen na minimum. (Jiráťová, 2018)

Obrázek 17: Sousedská procházka, 30. srpna 2017

Zdroj: Plzen.cz, 2017

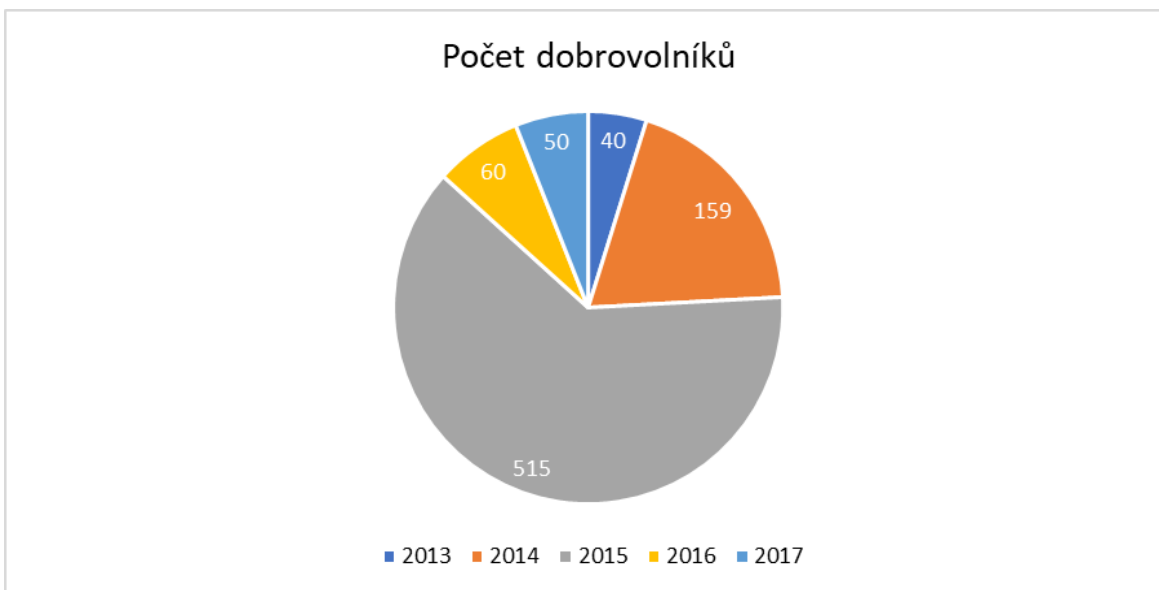
5.4 Klub strážných andělů

Důležitou součástí Evropského hlavního města kultury je dobrovolnický program, v případě Plzně se jedná o Klub strážných andělů.

Dobrovolnický program se zaměřuje nejen na Plzeň 2015, ale zároveň podporuje i jiné kulturní organizace, jako např. Pěstuj prostor, Studijní a vědeckou knihovnu Plzeň, Západočeské muzeum a další. (Andělé Plzeň, 2018)

Práce (pomoc) dobrovolníka spočívá především v asistenci při organizaci jednotlivých akcí, v pomoci s péčí o hosty či například při distribuování tiskovin. Jednotliví dobrovolníci jsou zaškoleni a organizují pravidelná setkání. (Plzeň 2015, o. p. s., 2015)

V roce 2014 a 2015 se pořádal Anděl Fest Festival, který se v rámci dobrovolných aktivit zaměřil na zlepšení veřejného prostoru, a vzal si také za úkol představit činnost sociálně-kulturních neziskových organizací ve městě. Mimo rozmanitých aktivit ve veřejném prostoru, jako například výroba nájezdových ramp pro vozíčkáře či úprava zeleně, zahrnoval projekt také společenské, kulturní i charitativní akce. Hlavním cílem programu bylo především zviditelnění dobrovolnictví a podpora jeho rozvoje. (ČTK, 2015) Z důvodu nedostatku financí na organizaci festivalu a také převzetí některých akcí spolkem Pěstuj prostor, který má ve své náplni rozvoj veřejného prostoru, byl festival ukončen. I nadále však funguje dobrovolnický program, který zaštiťuje Plzeň 2015, o. p. s. (Kraftová. 2019)

Obrázek 18: Vlastní zpracování – Počet dobrovolníků v letech 2013–2017

Zdroj: Plzeň 2015, z. ú., 2014-2018

Nejvíce dobrovolníků se zapojilo v roce 2015, 515 dobrovolníků odpracovalo 6231 hodin. Při sazbě 120 Kč/hodina tak bylo ušetřeno skoro 750 tisíc Kč. V následujících letech již nebyli dobrovolníci tak aktivní a počet těch, kteří nadále zůstali v klubu, několikanásobně klesl. Rapidně ubylo akcí, kterých se mohli zúčastnit, a také pro ně již nemusel být program tak atraktivní. I přesto dobrovolníci ročně odpracují téměř 1000 hodin.

Zapojení dobrovolníků po roce 2015 je především na festivalu BLIK BLIK, kterého se každoročně účastní přes 30 dobrovolníků, Slavnostech svobody, na Festivalu Finále nebo různých výstavách pořádaných v prostorách DEPO2015. (Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.), 2014-2018)

Po skončení projektu Plzeň 2015 již také nebyly internetové stránky, přes které se mohli dobrovolníci přihlásit a které vznikly převážně z důvodu pořádání festivalu Anděl Fest, aktualizovány. To se má ale nyní podle koordinátorky Evy Kraftové změnit.

Díky získaným zkušenostem během projektu Plzeň – EHMK 2015 je projekt účinnějším a i nadále napomáhá ke zlepšení kulturních služeb a zapojení veřejnosti do kultury. Dobrovolnická činnost napomáhá k dlouhodobé udržitelnosti projektů. (Kreativní zóna DEPO2015, 2015, s. 39)

5.5 Pěstuj prostor

Pěstuj prostor je komunitním programem, který vznikl v rámci Plzeň – EHMK 2015 v roce 2012. Základní myšlenkou architektů a odborníků na veřejný prostor bylo posílení účasti občanů na rozvoji města. Během prvních dvou let byl projekt velmi úspěšný a byl tak zahrnut mezi vlajkové projekty. (Sivák, 2014, s. 1) V roce 2014 vznikl stejnojmenný spolek, který funguje od roku 2015 a zajišťuje udržitelnost tohoto programu. (Pěstuj prostor, z. s., 2019)

Úkolem projektu je zvyšování obecného povědomí a vzdělanosti v oblasti veřejného prostoru, urbanismu a umění, a hlavně zapojení samotných občanů. (Sivák, 2014, s. 1) Projekt je určen pro každého, komu záleží na veřejném prostoru města a kdo chce přispět k jeho proměně.

Program se skládá z různých vzájemně propojených aktivit a je rozdělen do tří částí, které se navzájem doplňují: (Pěstuj prostor, z. s., 2019)

- Otevřená výzva – porota vybírá nejlepší podněty zaslané veřejností, které získají odbornou i finanční podporu;
- Realizační část – skládá se z komunitní realizace, tvůrčích happeningů a workshopů;
- Vzdělávací část – je tvořena z přednášek, besed, expozic, architektonických procházek, PAM, Zelené mapy Plzně a Dne architektury.

Mezi nejznámější projekty Pěstuj prostor patří oživení městské plovárny, proměna Zapomenuté zahrady nebo každoroční výzva, do které občané zasílají vlastní podněty k zlepšení veřejného prostoru. (Sivák, 2014, s. 1)

Program by se neobešel bez spolupráce, a tudíž spolek spolupracuje s komunitními Projekty Plzně 2015. Mezi tyto projekty se řadí Anděl Fest, Skryté město, Den Meliny Mercouri, Klub strážných andělů, Everfund a jiné. (Sivák, 2014, s. 4)

5.5.1 Otevřená výzva

Prostřednictvím Otevřené výzvy má každý možnost navrhnout proměnu plzeňského veřejného prostoru. Podněty jsou zhodnoceny odbornou porotou a vítězné projekty poté obdrží finanční příspěvek.

První výzva (2012/2013) přinesla 83 podnětů, ze kterých porota vybrala 11. Realizováno bylo v roce 2013 pět projektů a další dva podněty se staly inspirací k vytvoření jiných projektů. V druhém ročníku (2013/2014) byla Otevřená výzva rozdělena do tří kategorií – Hledám podporu, Uskutečněme to spolu a Mám nápad. Celkem bylo shromážděno 102 návrhů, ze kterých se úspěšně zrealizovalo deset projektů. (Sivák, 2014, s. 7-11) Třetí ročník (2014/2015) přinesl 54 podnětů a osm z nich bylo finančně podpořeno. Následující rok (2015/2016) bylo zrealizováno 12 podnětů ze 43 zaslaných návrhů. Některé z ostatních podnětů byly zrealizovány externími subjekty. Rok 2017 se zaměřil na udržitelnost již existujících projektů. (Pěstuj prostor, z. s., 2016-2018)

5.5.2 Plzeňský architektonický manuál (PAM)

PAM představuje veřejnosti architektonickou proměnu města a osobnosti za ní stojící prostřednictvím sousedských – architektonických procházek a webové stránky pam.plzne.cz. Zmapovaná architektura pochází především z první poloviny 20. století. Online databázi tvoří přes 400 budov, tisíce fotografií a výkresů, seznam podílejících se architektů a mnoho dalších informací. Cílem PAM je snaha o uchování podoby architektonického dědictví města a zároveň upozornění na jeho trvajícím úbytek. (PAM, 2019)

Obrázek 19: Webová stránka PAM 20. července 2019

Zdroj: pam.plzne.cz, 2019

5.5.3 Městská plovárna

V roce 2014 zvítězil v Otevřené výzvě (5.5.1) podnět skupiny Maják Plzně na rekonstrukci zaniklé plovárny z první poloviny 20. století. Během července roku 2014 byla plovárna s pomocí dobrovolníků z celého světa změněna k nepoznání a zpřístupněna veřejnosti. V prostoru plovárny jsou v sezóně pořádány různé akce, od hudebních večerů až po akce pro děti, a návštěvníky láká i převozník, který je sveze po řece Radbuze. (Sivák, 2014, s.20-29)

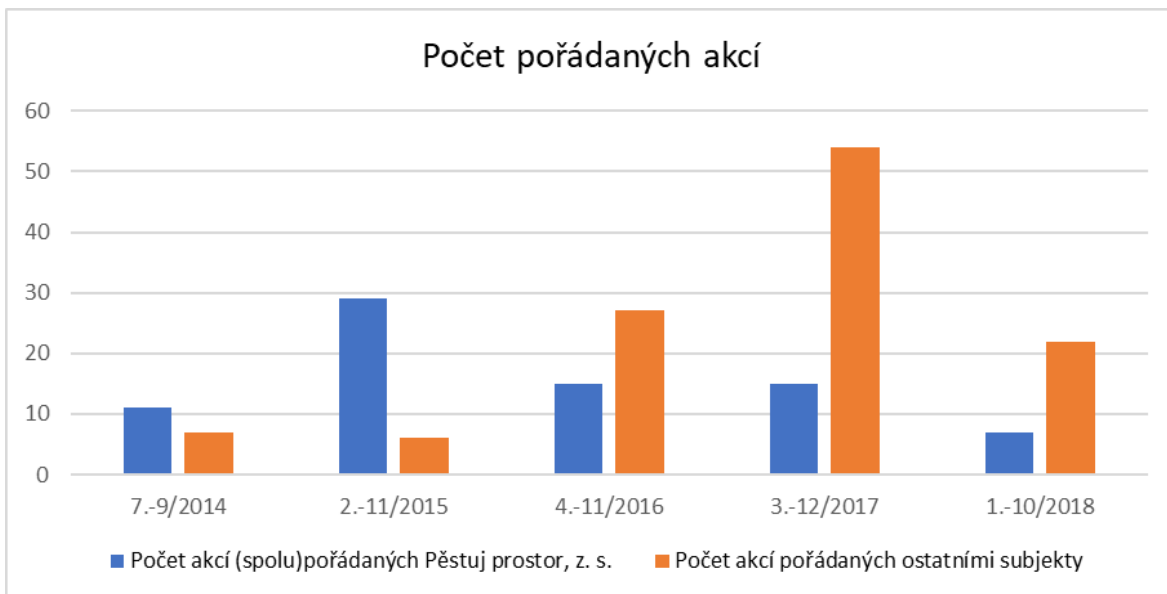
Obrázek 20: Městská plovárna pukala v dobách své slávy ve švech

Zdroj: Archiv města Plzně

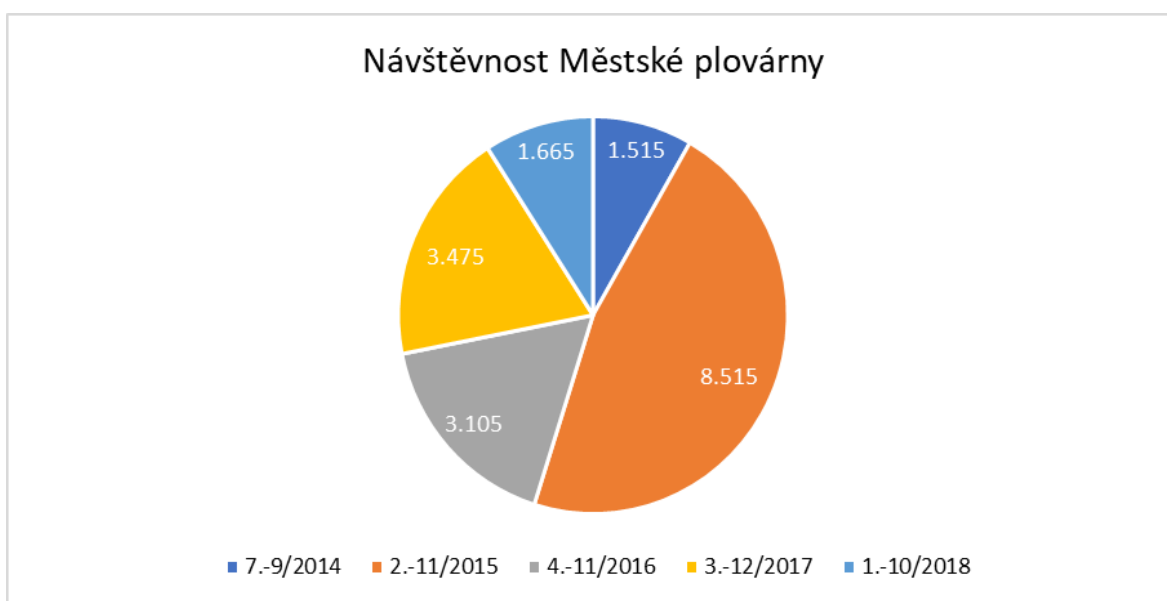
Obrázek 21: Městská plovárna Plzeň, 14. dubna 2015

Zdroj: Facebook.com, Městská plovárna Plzeň, 2019

Obrázek 22: Vlastní zpracování – Počet pořádaných akcí v prostorách Městské plovárny

Zdroj: Městská plovárna, 2019

Obrázek 23: Vlastní zpracování – Návštěvnost pořádaných akcí v prostorách Městské plovárny

Zdroj: Městská plovárna, 2019

Jak naznačuje obrázek č. 32 a 33, již v prvním roce působení si plovárna získala velkou pozornost, během čtyř měsíců ji navštívilo v průběhu 18 akcí přes 1 500 osob. Nejnavštěvovanější akcí byly v roce 2014 Plovárenské dny s účastí 300 osob, stejnou návštěvnost měly i v roce 2015, kdy je nicméně překonal Festival světla, kterého se zúčastnilo přes 5 000 návštěvníků. Rok 2015, ve kterém proběhlo 35 akcí, se tedy mohl

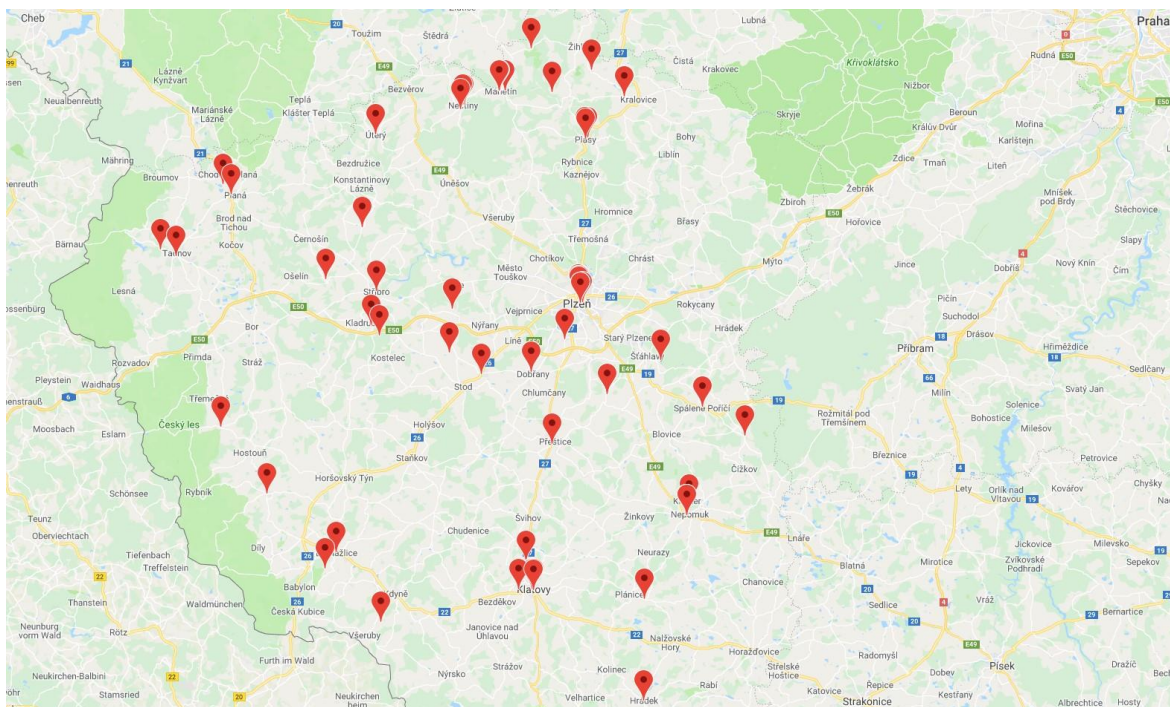
pyšnit (díky Festivalu světla) rekordní návštěvností, a to nejméně 8 515 osobami. V následujících letech, i přes rostoucí počet akcí (vyjma roku 2018), navštívilo prostor plovárny přes tři tisíce osob. Na první příčku návštěvnosti se opět vrátily Plovárenské dny s účastí 350 osob v roce 2016 a 200 osob v roce 2017. V roce 2018 přebil tuto velkou letní akci Francouzský den #2 s 220 návštěvníky, celkově navštívilo plovárnu v roce 2018 přes 1 665 osob.

Návštěvnost byla sledována pouze během akcí určených pro veřejnost. Každoročně navštíví areál o 1000-1500 osob více i mimo pořádané akce za účelem odpočinku a odreagování. (Městská plovárna, 2019)

5.6 Západočeské baroko

Evropské hlavní město kultury má za cíl přispět k rozvoji celého regionu. Jedním z vlajkových projektů EHMK 2015, který tento cíl splňuje, je Západočeské baroko.

Tento letní festival představuje 63 míst s barokními památkami v Plzeňském kraji. I když je baroko často přezdíváno jako „doba temná“, představuje vrchol evropské kultury.

Obrázek 24: Barokní památky v Plzeňském kraji

Zdroj: Plzeňský kraj, Google Maps, 2019a

Program v určitých lokalitách představuje návštěvníkům baroko v plné své kráse. V průběhu festivalu se pořádají dobová hudební vystoupení, návštěvník může okusit

tehdejší gastronomii, zhlédnout ohňostroj či se zúčastnit komentované prohlídky. V době festivalu je do určitých lokalit zajištěna autobusová doprava. V prvním roce konání trval festival tři týdny, v roce 2014 šest týdnů. Konání festivalu vyvrcholilo v roce 2015 devíti týdny. V dalších letech probíhají barokní slavnosti pouze v určitých dnech. (Plzeň 2015, s. p. o. (z. ú.), 2015-2019)

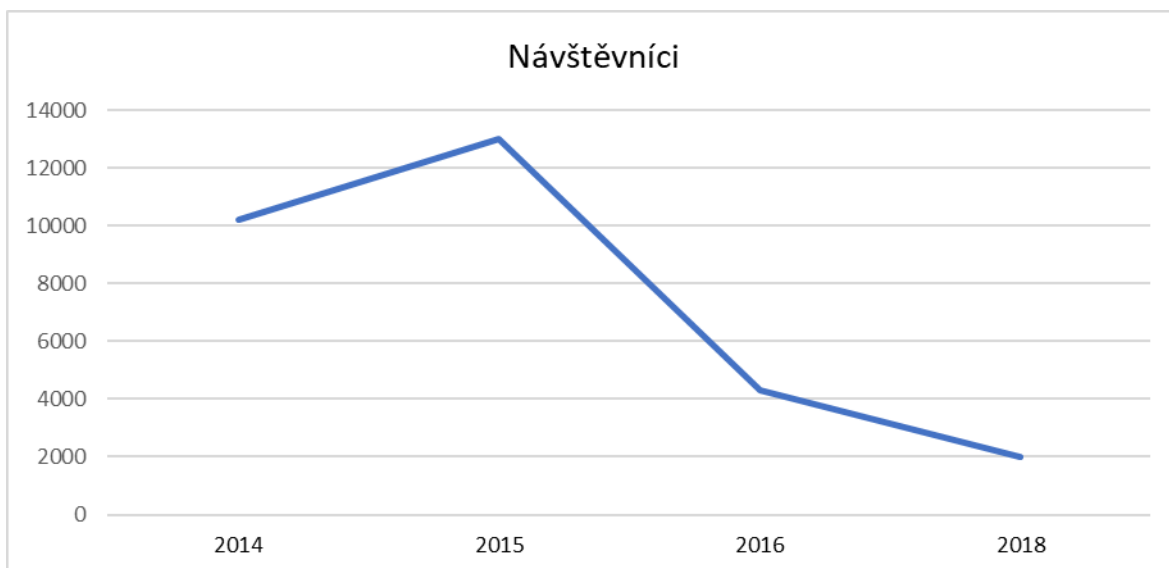
Projekt zahrnuje i tři Barokní cyklotrasy na severním Plzeňsku, které vedou skrze malebnou krajinu. Během tras je možné navštívit deset tematických odpočívadel, ze kterých je výhled na barokní památky. Na podporu cykloturismu v kraji vznikl krátký film, který představuje nejen památky, ale i barokní kulturu. (Plzeňský kraj, 2019b)

Hlavní centrum projektu je v Mariánské Týnici, kde návštěvník může navštívit muzeum a galerii severního Plzeňska. Webové stránky, vytvořené k podpoře projektu, mají za cíl informovat širokou veřejnost o aktivitách a zajímavostech spojené s projektem či barokní kulturou. (Plzeňský kraj, 2019c)

Obrázek 25: Barokní festival v Mariánské Týnici, 11. června 2019

Zdroj: Facebook.com, Západočeské baroko, 2019

Obrázek 26: Návštěvníci Barokního festivalu v letech 2014-2018

Zdroj: Plzeň 2015, s. p. o. (z. ú.), 2015-2019

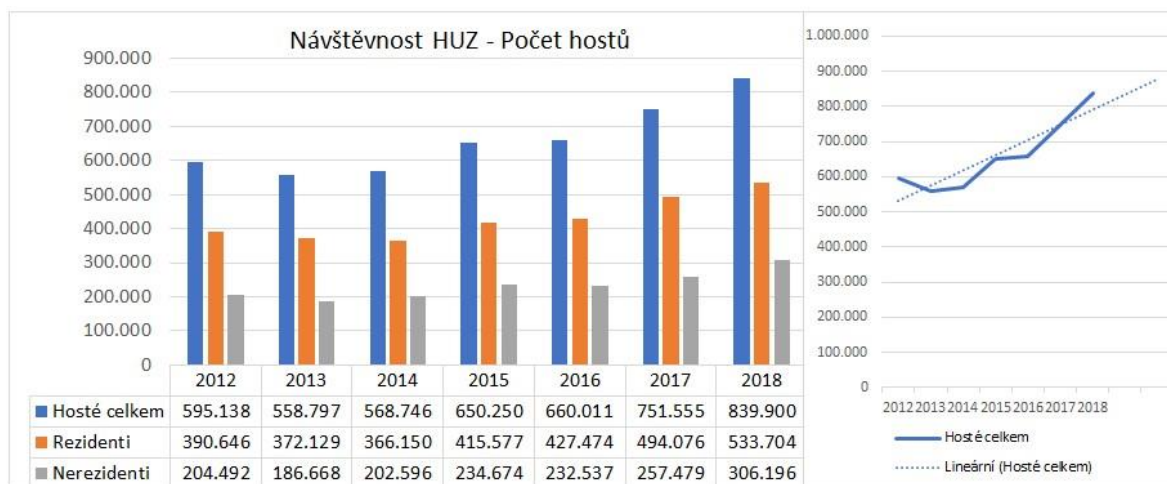
Jak vyplývá z obrázku č. 26, největší návštěvnost získala akce „9 týdnů baroka“ v roce 2015. Vysoký počet návštěvníků lze přičíst nejen dlouhé době konání, ale i dostatku financí a s tím spojeným zvýšeným marketingem akce v celém regionu. V následujících letech návštěvnost klesla, v roce 2018 akci navštívily „jen“ dva tisíce osob.

Projekt zahrnuje i „Barokní region Čechy Bavorsko“, který podporuje přeshraniční spolupráci (jeden z cílů EHMK) a pozdvihuje společnou historii a kulturní barokní dědictví. Cílem projektu je zvýšení povědomí o barokní kultuře a rozvoj cestovního ruchu. (Plzeň 2015h, 2019)

Projekt po ukončení projektu EHMK 2015 zastřešuje Plzeňský kraj ve spolupráci s organizací Plzeň 2015.

6. Analýza dopadu EHMK na cestovní ruch v regionu

Výsledky vycházejí z dat čerpaných z veřejné databáze Českého statistického úřadu.

Obrázek 27: Vlastní zpracování – Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzeňském kraji v letech 2012-2018 – Počet hostů

Zdroj: Český statistický úřad, 2019

Na základě údajů z obrázku č. 27 navštívilo v roce 2018 Plzeňský kraj celkem 839 900 hostů. V porovnání s předchozími lety, až na rok 2012, který byl silnější než následující rok 2013, je zřejmý kontinuální nárůst. Nárůst oproti předchozímu roku byl v roce 2018 o 11,8 %, v porovnání s rokem 2016 o 27,3 %, s rokem 2015 o 29,2 %, s rokem 2014 o 47,7 %, s rokem 2013 o 50,3 % a rokem 2012 o 41,1 %. Pokles návštěvnosti v roce 2013 mohl být dán především doznívajícími dopady světové hospodářské krize.

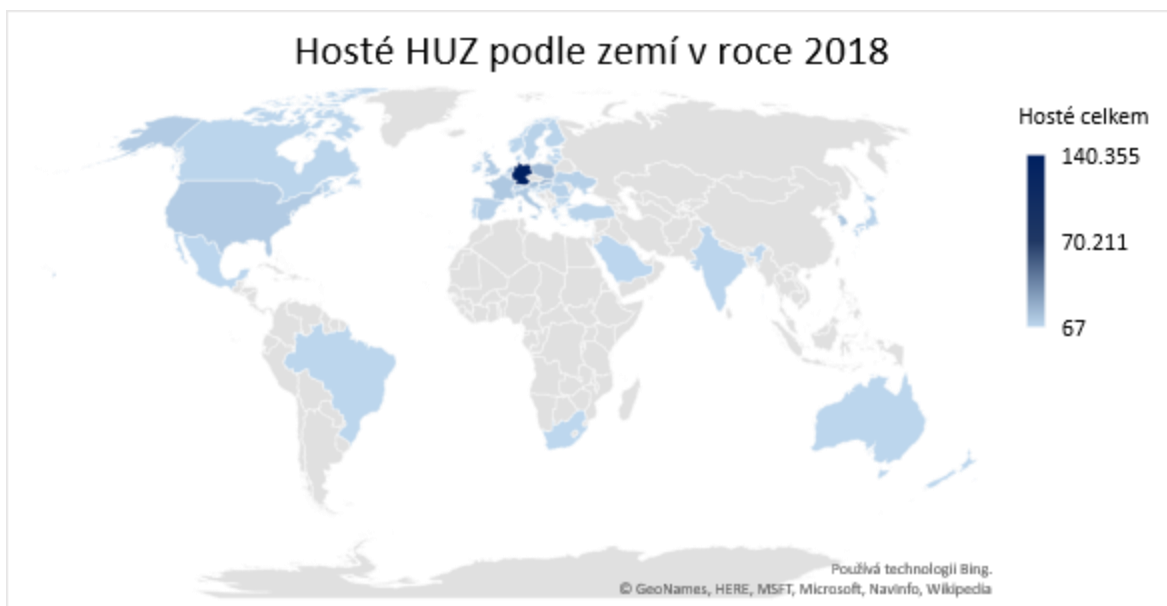
Počet rezidentů v letech 2012-2014 klesal a nárůst zaznamenal až v roce 2015, kdy Plzeň hostila titul Evropské hlavní město kultury. Nejsilnějším rokem je opět rok 2018, kdy počet tuzemských návštěvníků činil 533 704. V porovnání s předchozím rokem byl nárůst o 8 %, s rokem 2016 o 24,9 %, s rokem 2015 o 28,4 %, s rokem 2014 o 45,8 %, s rokem 2013 o 43,4 % a rokem 2012 o 36,6 %. V roce 2013 představovali tuzemští návštěvníci 66,6 % z celkového počtu návštěvníků, tento nárůst lze přiřadit k dopadům světové hospodářské krize, kdy bylo pro rezidenty výhodnější cestovat na území České republiky. Přes 64 % hostů představují v posledních letech vždy tuzemští návštěvníci.

Počet nerezidentů zaznamenal v roce 2013 a 2016 mírný pokles oproti roku předchozímu. Nárůst zahraniční klientely byl v roce 2018 o 18,9 % vyšší než v roce

předchozím, oproti roku 2016 byl nárůst o 31,7 %, oproti roku 2015 o 30,5 %, oproti roku 2014 o 51,1 %, roku 2013 o 64 % a 2012 o 49,7 %. Jedním z důvodů mírného poklesu v roce 2016 je ukončení EHMK a pokles nabídky kulturních a společenských akcí. Přes 33 % hostů představují v posledních letech návštěvníci ze zahraničí.

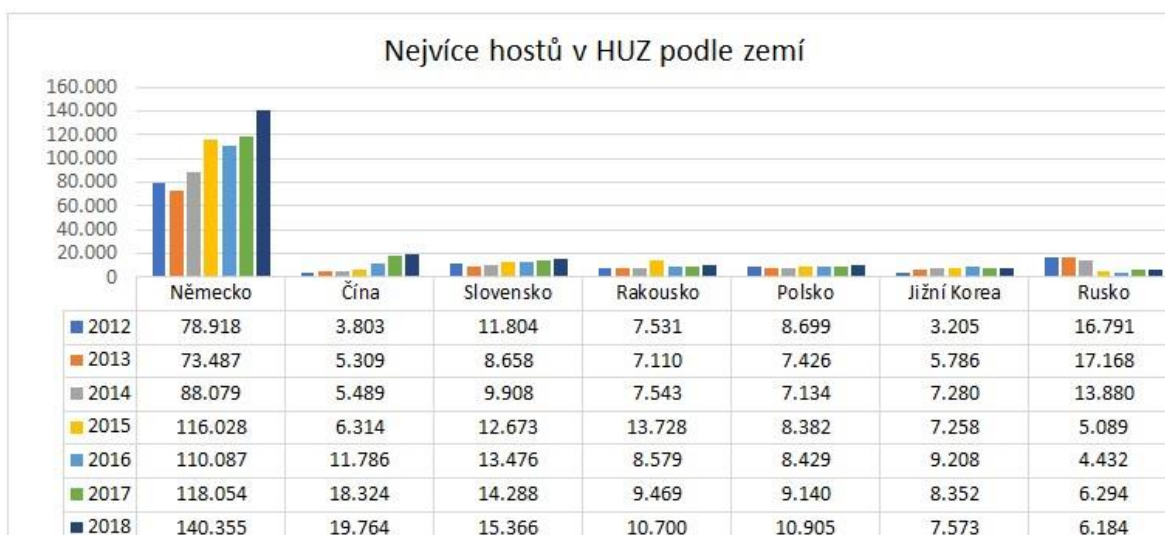
V roce 2015 byl zaznamenán největší nárůst návštěvnosti, a to o 14,3 %, což představuje o 81 504 osob více než v předchozím roce. Většina návštěvníků v roce 2015 pocházela z tuzemska, a to 63,9 %, z celkového počtu hostů tvořili návštěvníci ze zahraničí pouze 36,1 %.

Lze předpokládat, že za stejné či zvýšené propagace a tvorbě kulturního programu bude tento trend nadále kontinuálně růst.

Obrázek 28: Vlastní zpracování – Hosté a přenocování v HUZ v Plzeňském kraji podle zemí v roce 2018

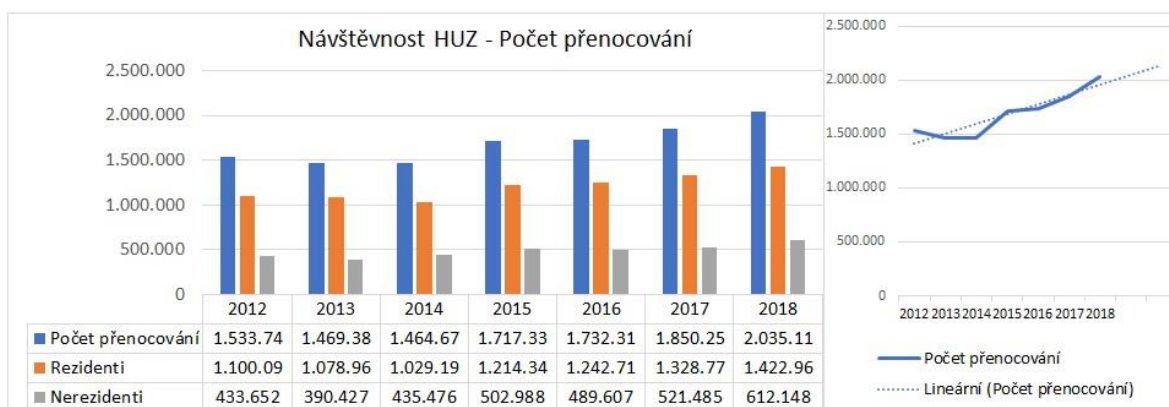
Zdroj: Český statistický úřad, 2019

Obrázek 29: Vlastní zpracování – Země s největší návštěvností HUZ v Plzeňském kraji v letech 2012–2018

Zdroj: Český statistický úřad, 2019

Z obrázků č. 28 a 29 je zřejmé, že nejčastěji navštíví region turisté ze sousedních států. Valná většina pochází ale z Německa. Nejvyšší návštěvnost německých turistů byla v roce 2018, oproti předchozímu roku vzrostla o 18,9 %. V roce 2015 byla návštěvnost pouze o 1,7 % nižší než v roce 2017, v porovnání s rokem 2018 ale již o 21 %. I přesto byl největší nárůst německých návštěvníků v roce 2015, tehdy stoupla návštěvnost HUZ o 31,7 %. Jak je vidět u turistů z Číny, řadí se v posledních letech mezi druhé nejčastější přenocující v HUZ. Od roku 2012 stoupla návštěvnost turistů z Číny téměř o 420 %. Tento rapidní nárůst potvrzuje i nárůst klientely z Asie v celé ČR. Plzeňský kraj zaznamenal i velký nárůst návštěvníků z Jižní Koreje, ten od roku 2012 činí 136,3 % i přesto, že od roku 2016 zaregistroval 17,8% ztrátu. U návštěvníků z Ruska, kteří patřili v roce 2012 na druhou příčku, je oproti ostatním zaznamenán značný pokles a jejich návštěvnost klesla k roku 2017 o 63,2 %. Proč tomu tak je, ale zůstává otázkou. Největší nárůst návštěvnosti, až na Jižní Koreu a Rusko, byl zaznamenán v roce 2015. Rekordní vzestup byl zaregistrován u Rakouska, a to o 82 %. Německo představovalo, jak již bylo zmíněno, 31,7% nárůst, za ním Slovensko o 27,9 %, poté následovalo Polsko o 17,5 % a Čína o 15,5 %. Nárůst návštěvníků z okolních států lze spojit s titulem EHMK a zvýšení atraktivnosti regionu. Velký nárůst byl zaznamenán především u německy mluvících návštěvníků, to může být z důvodu orientace Plzně zejména na tuto skupinu a také mnohých projektů, které byly zaměřeny na přeshraniční spolupráci s Bavorskem. Z tohoto důvodu byl marketing veden i v německém jazyce.

Obrázek 30: Vlastní zpracování – Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzeňském kraji v letech 2012–2018 – Počet přenocování

Zdroj: Český statistický úřad, 2019

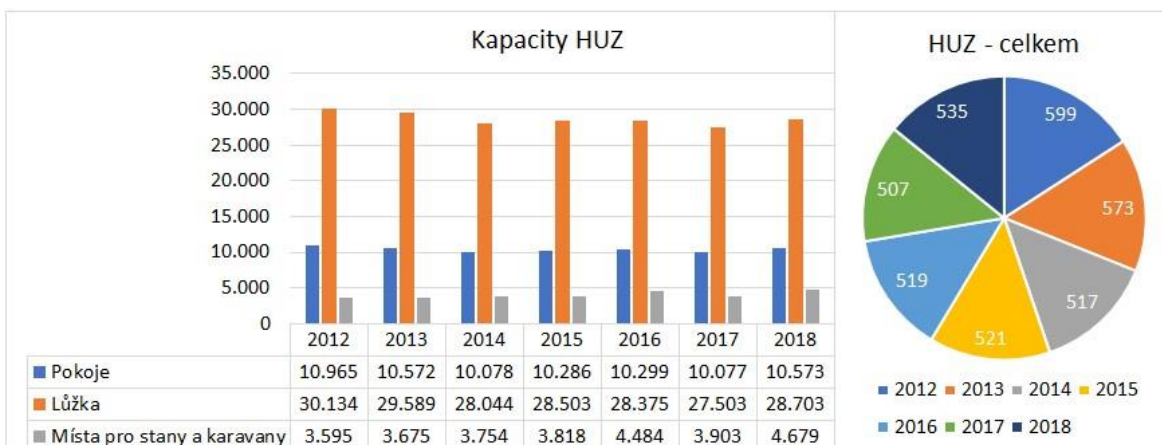
Jak vyplývá z obrázku č. 30, vývoj počtu přenocování v Plzeňském kraji zaznamenal v letech 2012–2014 mírný pokles, až v roce 2015, kdy se Plzeň stala nositelem titulu EHMK, se značně zvýšil celkový počet přenocování. Největší procentuální nárůst během jednoho roku byl zaznamenán v roce 2015, a to o 17,3 %.

Nejvíce přenocování bylo zaznamenáno v roce 2018, oproti předchozímu roku se návštěvnost zvýšila o 10 %, v porovnání s rokem 2017 o 17,5 %, oproti roku 2015 o 18,5 %, oproti roku 2014 o 39 %, oproti roku 2013 o 38,5 % a ve srovnání s rokem 2012 o 32,7 %.

Tento vývoj byl způsoben především poklesem rezidentů mezi roky 2012-2014. Nejvíce vnitrostátních návštěvníků přenocovalo v Plzeňském kraji v roce 2018, počet přenocování zde dosáhl počtu 79,2 % celkového počtu přenocování. V porovnání s předchozím rokem je zaznamenán nárůst o 7,1 %, ve srovnání s rokem 2016 o 14,5 %, v porovnání s rokem 2015 o 17,2 %, s rokem 2014 o 38,3 %, s rokem 2013 o 31,9 % a rokem 2012 o 29,4 %. Největší nárůst, o 18 %, byl zaznamenán v roce 2015. Více jak 70 % celkového počtu přenocování tvoří rezidenti.

Počet přenocování nerezidentů téměř koreluje s vývojem zahraničních hostů. I zde je nejsilnějším rokem rok 2018, v porovnání s předchozím rokem je zaznamenán nárůst o 17,4 %, ve srovnání s rokem 2016 o 25 %, v porovnání s rokem 2015 o 21,7 %, s rokem 2014 o 40,6 %, s rokem 2013 o 56,8 % a rokem 2012 o 41,2 %. Největší nárůst, o 17,4 %, byl zaznamenán v roce 2018.

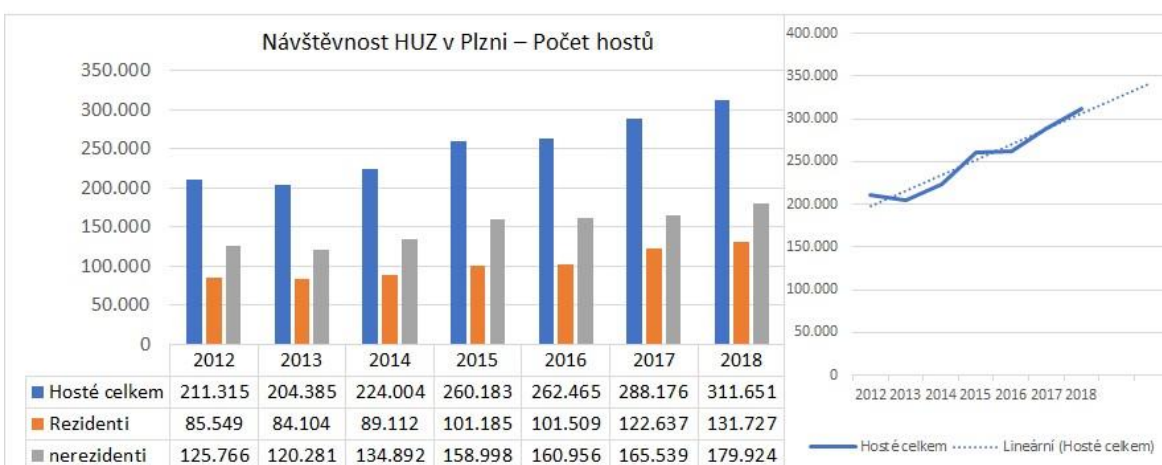
Průměrný počet přenocování od roku 2012 činí 2,6 noci.

Obrázek 31: Vlastní zpracování – Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v Plzeňském kraji v letech 2012–2018

Zdroj: Český statistický úřad, 2019

Z obrázku č. 31 lze poznat, že oproti rostoucí návštěvnosti HUZ počet ubytovacích zařízení od roku 2012 kontinuálně klesá, výjimku činí rok 2018. Nabídka HUZ se snížila o 10,7 %, z 599 zařízení v roce 2012 klesl celkový počet na 535 v roce 2018. Od roku 2017 přibýlo 28 nových HUZ, která disponují o 1200 lůžek více. I přes klesající počet HUZ (mimo rok 2018) místa pro stany a karavany, až na rok 2017, stále rostla. Jejich počet se od roku 2012 zvýšil o více než 30 %. To dokazuje, že počet kempů zůstal od roku 2012 až do roku 2017 téměř totožný. Díky rostoucí návštěvnosti a také počtu přenocování jsou HUZ více obsazená a využívají tak naplno svůj potenciál. V posledních letech byl také zaznamenán rozvoj v oblasti služeb a zvýšení kvality poskytovaných služeb.

Obrázek 32: Vlastní zpracování – Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzni v letech 2012–2018 – Počet hostů

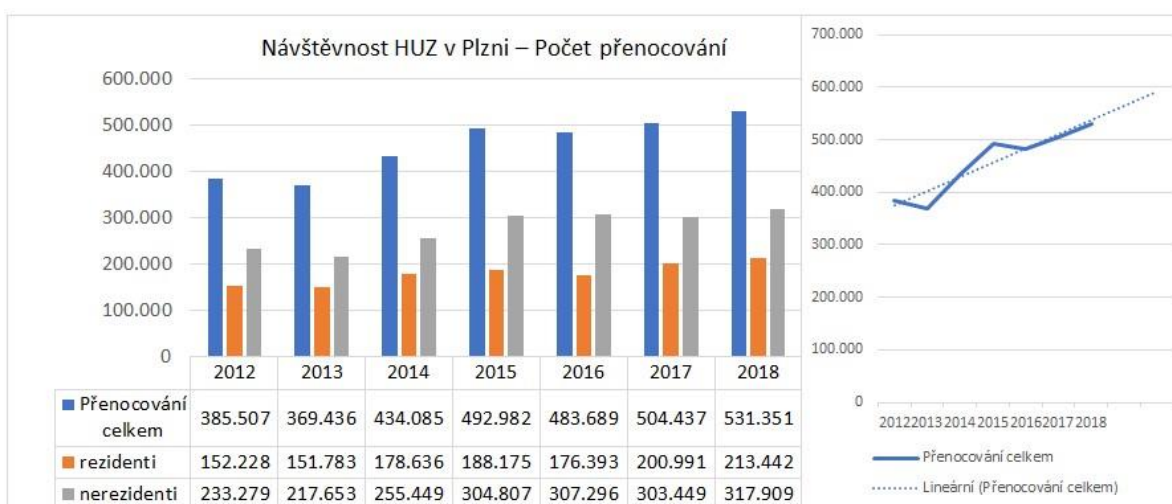
Zdroj: Český statistický úřad, 2019

Jak vyplývá z obrázku č. 32, až na rok 2013 je stálý nárůst hostů v Plzni. Největší počet hostů, celkem 311 651, byl zaznamenán v roce 2018. V porovnání s rokem 2012 to představuje 47,5% nárůst. Největší meziroční procentuální nárůst představuje 16,2 % v roce 2015.

Počet rezidentů se od roku 2012 zvýšil o 54 %. Největší nárůst vnitrostátních hostů nebyl zaznamenán v roce 2015, ale v roce 2017, kdy se zvýšil jejich počet o 20,8 %. V roce 2015 to bylo "pouhých" 13,6 %. Oproti Plzeňskému kraji, kde tvoří rezidenti více než 60 %, jsou v Plzni zastoupeni jen 40,6 %.

Zahraniční hosté tvoří většinu klientely HUZ v Plzni. Až na rok 2013 jejich počet kontinuálně roste. Od roku 2012 vzrostl počet nerezidentů o 43,1 %. Nejvíce zahraničních návštěvníků bylo ubytováno v Plzni v roce 2018.

Lze předpokládat, že trend růstu bude i nadále pokračovat především díky stále se zvyšujícímu zájmu o městský cestovní ruch.

Obrázek 33: Vlastní zpracování – Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzni v letech 2012-2018 – Počet přenocování

Zdroj: Český statistický úřad, 2019

Obrázek č. 33 vypovídá, že vývoj počtu přenocování v Plzni zaznamenal v letech 2013 a 2016 mírný pokles. To lze přičíst dopadům hospodářské krize v roce 2013 a ukončení projektu EHMK 2015 v roce 2016, kdy byl u rezidentů zaznamenán 6% pokles. V roce 2015, kdy se Plzeň stala nositelem titulu EHMK, zaznamenalo město nevyšší meziroční růst celkového počtu přenocování, a to o 13,6 %. Nejvíce přenocování bylo zaznamenáno v roce 2018, oproti roku 2012 se počet přenocování zvýšil o 37,8 %.

Počet přenocování rezidentů, až na rok 2013 a 2016, roste. Nejsilnějším rokem je

rok 2018, v porovnání s rokem 2012 vzrostl počet přenocování o 40,2 %. Největší meziroční nárůst, o 13,9 %, byl zaznamenán v roce 2017. V roce 2015 vrostl počet přenocování „pouze“ o 5,3 % oproti předchozímu roku. Úpadek v roce 2016, jak již bylo zmíněno, lze přiřadit k ukončení projektu Plzeň – EHMK 2015.

Přes 60 % celkového počtu přenocování představují zahraniční návštěvníci. Nejvíce zahraničních návštěvníků přenocovalo v Plzni v roce 2018. Od roku 2012 vzrostl počet přenocování o 36,3 %. Největší procentuální nárůst byl zaznamenán v roce 2015, a to o 19,3 %. V roce 2013 byl 6,7% úbytek v počtu přenocování zahraniční klientely, to lze přičíst, jak již bylo zmíněno, hospodářské krizi. Další pokles, o 1,3 %, byl zaznamenán v roce 2017.

Průměrný počet přenocování od roku 2012 činí 1,9 noci. Což odpovídá především víkendovým zájezdům.

7. Zhodnocení a diskuze výsledků

Tato kapitola je vytvořena na základě závěrečné evaluační zprávy vypracované pro Evropskou komisi, zkušeností autorky a zjištěných informací a dat v této práci, pokud tomu není uvedeno jinak.

Podle evaluační zprávy byla raná fáze projektu značně znepokojivá, chyběli zaměstnanci vrcholového managementu, dále i dostatečná komunikace a rozpočet byl mnohonásobně nižší, než byl zmíněn v přihlášce. Zapojení regionálních orgánů bylo také relativně nízké. Poměrně složité začátky, nejen ve struktuře organizace, potvrdila i Eva Kraftová (koordinátorka Klubu strážných andělů) v rozhovoru dne 18. července 2019. Počáteční potíže se překonaly díky zjednodušení procesu, snížení počtu projektů a také změně v řídicích orgánech. Ve finální fázi nastal problém s projektem Světovar, jedním z klíčových projektů, který měl hostit mnoho akcí nejen během kulturního roku. Při rekonstrukci objektu byla zjištěna kontaminace budovy. Z důvodu nedostatečných finančních zdrojů a časové náročnosti rekonstrukce bylo přistoupeno na hledání jiných prostorů. Jako náhrada za Světovar byl přijat bývalý areál Dopravního podniku města Plzně, DEPO2015, který lze považovat za nejdůležitější fyzické dědictví projektu EHMK. Přestože stále získává finanční podporu od města, disponuje i vlastními příjmy, které zajišťují dlouhodobou budoucnost a udržitelnost.

Během roku 2015 se událo více než 600 akcí, od divadelních představení až po festivaly. Kulturní subjekty díky EHMK navázaly mnohá partnerství nebo zajistily kvalitnější obsah. Bylo mnohem snadnější zapojit umělce s vyšším profilem či zajistit kvalitnější personál. Za důležitý aspekt lze považovat i posílení vztahů mezi místními organizacemi a jejich vzájemnou spoluprací. EHMK přinesl subjektům mnohé zkušenosti, které mohou i v budoucnu využít ke zlepšování kulturní nabídky nejen pro rezidenty. Mnoho projektů zajistilo participaci obyvatel a posílilo vztah rezidentů k veřejnému prostoru. Do projektů EHMK se zapojilo více než 500 dobrovolníků z projektu Klub strážných andělů, kteří pomáhali nejen při organizaci různých akcí, ale pomáhali i zlepšit veřejná prostranství. Díky stáletrvajícímu aktivnímu zapojení jsou občané zapojováni do komunitního života i nadále. Významným projektem jsou mimo jiné sousedské procházky. Vnímání kultury mezi občany se posílilo a samotní obyvatelé hodnotí kulturu ve městě na mnohem vyšší úrovni. Průzkum také ukázal změnu kulturní povahy, zatímco v roce 2010

preferovali respondenti sledování televize a návštěvu kina, v roce 2016 to byly návštěvy výstav nebo koncertů. V roce 2015 se kulturní nabídka rozšířila a stoupla i její úroveň, 68 % projektů podporovaných EHMK vzniklo až pro rok 2015, většina kulturních subjektů využila titulu EHMK a v roce 2015 zvýšila svou aktivitu. Podle průzkumu Ondřeje Jirkovského až 80% obyvatel města vnímá zkvalitnění kulturní nabídky. Díky EHMK si mohlo město dovolit kvalitnější obsah, zpracování i zlepšení lokality ke spokojenosti návštěvníka. Akcí EHMK se zúčastnilo 1,4 mil. návštěvníků, což byl 25% nárůst oproti roku 2013.

Nejnávštěvovanější akce v roce 2015:

- Slavnosti svobody: 219 000;
- Obří loutky v Plzni: 73 000;
- Umělecký kolotoč Le Manége Carré Senart: 60 000;
- Festival Živá ulice: 47 000;
- Výstava Ateliér Jiřího Trnky a Zahrada 2: 44 000;
- Festival Světla: 40 000;
- Slavnostní zahájení (16-19.1.2015): 43 000;
- Historický víkend: 30 000;
- Bavorské dny: 25 000.

Ze studie dále vyplývá, že ve srovnání s jinými EHMK byla nabídka pro specifické sociální skupiny (mladí, staří, znevýhodnění aj.) značně omezená. To lze přičíst velikosti města a menšímu počtu jednotlivých skupin, např. chudých, oproti jiným městům. Za zmínku však stojí vytvoření mapy města pro nevidomé a slabozraké. Zrakově postižení si tak mohou projít nejen centrum města s hlavními památkami, které Plzeň nabízí, ale i širší okolí a objevit tak Plzeň, jak ji dosud neznají. Mapa důkladně hmatově popisuje prostředí a je doplněna i o krátké popisky k jednotlivým místům. (Mrázová, 2015)

Kulturní nabídka se zvětšila a zahrnovala i mezinárodní rozměr, což je jedním z cílů EHMK, stejně tak jako udržitelnost, a tak mnoho projektů pokračovalo i po roce 2015, viz kapitola 5.

Posilování kulturní nabídky úzce souvisí s rozvojem a propagací cestovního ruchu. LAGroup & Interarts (2005, s. 48) uvádí, že EHMK zvyšuje návštěvnost především v hlavním kulturním roce a že se většinou během následujících dvou až tří let vrací na

počáteční úroveň. Na základě vypracovaných analýz však bylo zjištěno, že význam cestovního ruchu v posledních letech značně roste. I přes stále menší množství ubytovacích zařízení se Plzni podařilo během následujících tří let nejen úroveň turismu udržet, ale naopak i zvýšit počet návštěvníků. Ubytovací zařízení tak většinou naplno využívají svých kapacit. Díky mnohým kulturním akcím, které se konaly nejen v roce 2015, došlo k celkovému posílení cestovního ruchu a nárůst ubytování se zvýšil téměř o jednu třetinu.

Jedním z cílů Plzně 2015 bylo přilákat do města zahraniční turisty. Průzkum však uvádí, že akcí EHMK se zúčastnilo pouze 5 % zahraničních návštěvníků, 60 % tvořili obyvatelé Plzně, dalších 20 % návštěvníků bylo z regionu a 15 % z ostatních částí České republiky. Nízký počet zahraničních diváků lze přičíst nedostatečnému marketingu na mezinárodní úrovni. Marketingový rozpočet však neumožňoval městu přímou kampaň pro mezinárodní návštěvníky. Zahraniční marketing byl tak závislý především na internacionálním tisku. Rozpočet také neumožnil zahrnout do programu skutečně uznávaného mezinárodního umělce, který by zahraniční návštěvníky přilákal. Turisté ze zahraničí tak měli spíše v plánu navštívit město samotné a účast na některé akci z programu EHMK byla pouze zpestřením. K přilákání zahraničních turistů je tedy nutné zainvestovat do zahraničního marketingu a také do takového programu, který povzbudí zahraniční návštěvníky ke konkrétní účasti na kulturní akci. Nízká návštěvnost zahraničních turistů mohla být také ovlivněna složitější dopravou do destinace. Absence letiště v okolí způsobuje, že by turisté, i přes poměrně malou vzdálenost od Prahy (90 km), museli vynaložit značné úsilí se do Plzně dostat. V posledních letech zaznamenala ČR nárůst asijských turistů, především z Číny, kteří většinou během své cesty navštíví více evropských destinací. Tento trend získává stále větší popularitu. (BusinessInfo.cz, 2019) Ani Plzeň nebyla výjimkou. Od roku 2012 vzrostl počet turistů z Číny o více než 420 %. Taktéž počet návštěvníků z Jižní Koreje vzrostl o 136,3 %. Většinou stráví ale v destinaci pouze 1 noc a pokračují dále. Dominantní podíl na zahraničním cestovním ruchu v Plzeňském kraji mají návštěvníci z Německa, kteří v posledních letech drží svou pozici na prvním místě.

Z poměrně nízkého budgetu Plzeň dostala co nejvíc. Navázala mnoho nových partnerství a získala nespočetně kontaktů. V ekonomických aspektech bylo zjištěno pozitivnější postavení v celosvětovém hospodářském sektoru. Díky zvýšené návštěvnosti a s tím spojeným ubytováním a stravováním byl zaznamenán nárůst tržeb, pracovních míst

a rozvoj v oblasti služeb nejen v roce 2015, ale i v následujících letech. Projekt EHMK podpořil ekonomiku nejen Plzně, ale i celého kraje. Největší kapitálové výdaje v průběhu EHMK představovala stavba Nového divadla, revitalizace areálu DEPO2015 nebo vznik Relax centra Štruncovy sady. Plzeň hodnotí projekt jako pozitivní investici času a peněz. Investice do infrastruktury a nových staveb byla však oproti kulturnímu programu poměrně malá.

Je zřejmé, že EHMK přispělo k rozkvětu plzeňské kultury i na mezinárodní úrovni prostřednictvím zahraničních spoluprací. Cenu Meliny Mercouri hodnotí město jako prospěšnou nejen k podpoře činností, ale i jako prostředek k pozitivní propagaci a zvýšení publicity. Samotné marketingové činnosti tkvěly především ve vytvoření webové stránky plzen2015.cz, která informovala o aktuálním dění ve městě kultury, poskytovala informace o ubytování, gastronomii a samozřejmě i cestovním ruchu v Plzni. V roce 2015 ji navštívilo přes 400 000 lidí, kteří ji pravidelně využívali k procházení kulturních aktivit a získání ostatních informací. Podobný informační portál představuje po roce 2015 pilsen.eu.

Město bylo propagováno i ve spolupráci s partnery. Horsefeathers například vytvořil ve spolupráci s Plzní 2015 kolekci oblečení a doplňků. Samozřejmostí bylo i kontaktování novinářů s cílem zajistit i mezinárodní zájem. V letech 2014–2015 navštívilo Plzeň celkem 325 zahraničních novinářů a nespočet českých. Díky mediálnímu partnerství s Českou televizí bylo zajištěno 17 hodin vysílacího času o aktivitách v roce 2015. Od prosince 2014 do konce roku 2015 bylo napsáno 3 500 článků týkajících se Plzně 2015. Marketingové náklady oproti programovým výdajům byly poměrně nízké, Plzeň se spoléhala především na kladné hodnocení v tiskových zprávách a návštěvnost webových stránek. Vzhledem k rozpočtu ale nebyl marketing prioritou programu. Zde je nutné zmínit, že i když je internet fenoménem dnešní doby a sociální sítě poskytují prostor pro „reklamu zdarma“, je nutné zainvestovat i do kvalitní reklamy se správným cílením a vhodným umístěním. Na sociálních sítích funguje nejlépe virální marketing.

Organizace Plzeň 2015, z. ú. se i nadále věnuje rozvoji kultury, cestovního ruchu i města. V politické scéně města je nadále podpora kultury i přesto, že se nyní město zaměřuje především na sportovní projekty. Finanční podpora však není tak vysoká, jako v průběhu EHMK.

Cílem této práce je zhodnotit projekt Plzeň – EHMK 2015 a jeho vliv na cestovní ruch v regionu. V souladu s tímto cílem je v práci zjišťováno, zda i roky 2016-2018 byly ve znamení kulturního rozvoje a rozvoje cestovního ruchu a zda je zde možnost následujícího dlouhodobého rozvoje cestovního ruchu. Aby se dosáhlo stanoveného cíle, byla položena výzkumná otázka: Jaký byl nárůst cestovního ruchu v letech 2012-2018?

CR v regionu se od roku 2012 stále rozvíjí. Každým rokem je zaznamenána čím dál větší návštěvnost HUZ. Od roku 2012 vzrostla návštěvnost HUZ v Plzeňském kraji o více než 41 % (o 244 762 hostů více) i přesto, že počet jednotlivých HUZ klesl k roku 2018 téměř o 11 % a k roku 2017 dokonce o více než 15 %. To nasvědčuje tomu, že jednotlivá HUZ byla více využívána. Přes 64 % hostů v Plzeňském kraji tvoří tuzemští návštěvníci. Plzeňský kraj zaznamenal od roku 2012 velký nárůst turistů z asijských zemí. Počet turistů z Číny vzrostl o 420 % a návštěvníků z Jižní Koreje o 136,3 %. Většinou tito hosté stráví v rámci organizovaných zájezdů v destinaci pouze jednu noc a pokračují dále. Dominantní podíl na zahraničním cestovním ruchu mají návštěvníci z Německa, kteří v posledních letech drží svou pozici na prvním místě. Od roku 2012 vzrostl jejich počet téměř o 88 % (o 61 437 osob více). Dalšími nejčastějšími hosty jsou návštěvníci z okolních států. V případě slovenských návštěvníků stoupl jejich počet od roku 2012 o více než 30 %. Počet polských hostů, kteří patří v roce 2018 na čtvrtou příčku, vzrostl od roku 2012 o více než 25 %. U návštěvníků z Rakouska byl od roku 2012 zaznamenán 42% nárůst. Zajímavý je vývoj u ruských hostů. Ti patřili v roce 2012 na druhé místo zahraniční klientely v HUZ, nicméně jejich počet se k roku 2018 snížil o více než jednu polovinu. Největší meziroční nárůsty návštěvníků v Plzeňském kraji byly zaznamenány v roce 2015. Rekordní vzestup byl zaregistrován u Rakouska, a to o 82 %. Německo představovalo 31,7% nárůst, za ním Slovensko o 27,9 %, poté následovalo Polsko o 17,5 % a Čína o 15,5 %. Nárůst návštěvníků z okolních států lze spojit především s titulem EHMK a zvýšení atraktivnosti regionu. V případě návštěvnosti Plzně tvoří přes 68 % zahraniční hosté. To dokazuje, že Plzeňský kraj (velmi oblíbenou lokalitou je např. NP Šumava) je navštěvován především rezidenty, zatímco Plzeň si oblíbila především zahraniční klientela. Návštěvnost Plzně představuje 38% podíl na návštěvnosti HUZ v regionu. V tomto směru je zde potenciál rozvoje městského cestovního ruchu, který byl díky EHMK úspěšně nastartován. Od roku 2012 se zvýšil počet hostů v Plzni o 47,5 %.

Zda trend růstu bude pokračovat i v následujících letech zůstává otázkou, avšak při zachování dosavadní aktivity je pravděpodobnost dalšího růstu velmi vysoká.

Dále je v práci zkoumáno, zda byl projekt EHMK úspěšný. K tomuto cíli byla položena výzkumná otázka: Zařadila se Plzeň mezi města, kde byl projekt EHMK úspěšný?

Úspěšnost projektu EHMK lze hodnotit na základě splnění kritérií a cílů (viz kapitola 3.4). První přihláška, která tyto cíle zahrnovala, je nicméně především pouze vize, jak by měl projekt vypadat, co by měl splňovat, jak město daných cílů dosáhne apod. Města se však často setkávají s problémy během realizace projektu (viz kapitola 3.4.2). V případě Plzně, jak již bylo zmíněno, to byly především změny v organizační struktuře, výměna pracovníků ve vrcholovém managementu v počáteční fázi projektu a nedostatečné zajištění finančních zdrojů. I přes mnohonásobně nižší částku, než byla uvedena v přihlášce, byla Plzeň schopna nabídnout pestrý kulturní program, který splňoval cíle a kritéria stanovená EU. Spolupráce mezi evropskými umělci byla navázána a zahraniční umělci se mohli představit během mnoha akcí, např. při Slavnostním zahájení, Obřích loutkách v Plzni nebo festivalu BLIK BLIK (viz 5.1.1). Nedílnou součástí požadavků z „Evropského rozměru“ je přeshraniční spolupráce. V případě Plzně je tvořena především spoluprací s Bavorskem, se kterým bylo vytvořeno mnoho společných projektů a některé fungují dodnes (viz 5.2). Projekty vyzdvihují společné rysy, jako např. projekt Barokní region Čechy Bavorsko (viz 5.6). Mimo jiné byly pořádány mezinárodní konference, workshopy nebo třeba i taneční soutěž Eurovision Young Dancers. V rámci kritérií „Město a občané“ se Plzeň zaměřila spíše na širokou veřejnost než na specifické sociální skupiny. V tomto sektoru je však potenciál rozvoje, s přihlédnutím na velikost města, značně omezen. I přesto byla většina akcí s bezbariérovým přístupem a s doprovodným programem pro rodiny s dětmi. Konaly se akce např. Naše–vaše kultura, kdy byly představeny menšiny žijící v Plzni, nebo festival Khamoro oslavující romskou kulturu, na jehož základech vznikl plzeňský festival AraFest. Zapojení menšin a přistěhovalců bylo jedním z cílů, které si Plzeň zadala. Jednou z nejdůležitějších částí kritérií je participace obyvatel. Především díky Klubu strážných andělů (viz 5.4) a projektu Pěstuj prostor (viz 5.5) se posílil vztah rezidentů k veřejnému prostoru a obecně se zlepšil jejich vztah ke kultuře. Naplnila se tak vize Plzně o změně vnímání kultury, větší otevřenosti obyvatel a především transformace veřejného prostoru. Mnoho projektů, vytvořených v rámci projektu Plzeň – EHMK 2015, splňuje požadavky udržitelnosti a dlouhodobého rozvoje.

Na základě těchto informací lze hodnotit projekt Plzeň – EHMK 2015 jako úspěšný.

8. Závěr

Kulturní vývoj v Plzni se během posledních let velmi změnil a s ním i cestovní ruch. Od nominace města je Plzeň považována za celosvětově významné centrum kultury a umění. Navzdory složitějším začátkům v rané fázi využilo město titul EHMK, na který se připravovalo téměř devět let.

Udělení titulu EHMK a získání ceny Meliny Mercouri mělo na region hned několik pozitivních dopadů. Díky EHMK se posílil vztah k městu a kultuře mezi samotnými spoluobčany a zvýšila se i atraktivnost regionu. Titul EHMK přispěl k posílení cestovního ruchu, měl pozitivní vliv na životní prostředí, zajistil spolupráci s mnoha soukromými sektory, získal městu mezinárodní prestiž a přispěl k pocitu hrdosti a sounáležitosti mezi samotnými občany. Celkově se změnil pohled na kulturu, změnila se poptávka i nabídka kulturní scény a oživil se tak kulturní potenciál města. Vznikly nové prostory, kupříkladu DEPO2015 nebo Nové divadlo a byl oživen veřejný prostor. Bez označení města jako EHMK by přínosy pravděpodobně nevznikly ve stejném rozsahu. Město by nemohlo investovat do kulturního programu a infrastruktury v takovém rozsahu.

Díky titulu bylo více využíváno i jiných evropských fondů, například Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), a také byly přilákány i další zdroje, např. soukromí sponzoři. Hodnocení ukazuje, že i poměrně malé město jako je Plzeň a s malým rozpočtem (oproti ostatním městům EHMK) může nabídnout lákavý a zajímavý program. O udržitelnosti svědčí i skutečnost, že mnoho projektů funguje i nadále a mnoho nových vzniká. Důležité je i nadále využívat nabytých zkušeností a získaného sebevědomí, udržovat nastavenou aktivitu a tvořit nové projekty, aby pozitivní dopady titulu během následujících let nevymizely a kultura a cestovní ruch se mohly i nadále rozvíjet.

9. Seznam použité literatury

9.1 Tištěné zdroje

BENEŠ, Erich, ŠIMON, Petr, ed. *The application of the City of Pilsen to the competition for the title of European Capital of Culture 2015*. Ilustroval Pavel ČERNÝ. Pilsen: Municipality of Pilsen, Pilsen City Council, 2009. ISBN 978-80-254-5758-0.

LAGROUP & INTERARTS. *City tourism & culture, the european experience*. Brussels: World Tourism Organization, 2005. ISBN 92-844-0779-6 (WTO) ISBN 92-990034-1-6 (ETC)

HAVLÍČKOVÁ, Šárka. *Otevřete si Plzeň!: přihláška města Plzně na titul Evropské hlavní město kultury 2015*. Plzeň: Statutární město Plzeň, Magistrát města Plzně, 2010. ISBN 978-80-254-7575-1.

PACHALY, Christina. *Kulturhauptstadt Europas Ruhr 2010: Ein Festival als Instrument in der Stadtentwicklung*. 1. Berlin: Universitätsverlag der Technischen Universität Berlin, 2008. ISBN 978-3-7983-2088-8.

PĚSTUJ PROSTOR, Z. S.. *Výroční zpráva 2015, Pěstuj prostor: soubor projektů pro veřejný prostor, architekturu, umění a komunitu*. Plzeň: Pěstuj prostor z. s., 2016.

PĚSTUJ PROSTOR, Z. S.. *Výroční zpráva 2016, Pěstuj prostor: soubor projektů pro veřejný prostor, architekturu, umění a komunitu*. Plzeň: Pěstuj prostor z. s., 2017. ISBN 978-80-906664-4-3.

PĚSTUJ PROSTOR, Z. S.. *Výroční zpráva 2017, Pěstuj prostor: projekt pro veřejný prostor, architekturu, umění a komunitu*. Plzeň: Pěstuj prostor z. s., 2018. ISBN: 978-80-906664-7-4.

POTIRON, Christian, Kristýna JIRÁTOVÁ, Petra ŠTĚPÁNOVÁ, Petra SVOBODA a Petr KLÍMA. *Sousedské procházky: Plzeňská pohostinnost, Katalog sousedských procházek, Obyvatelé pro vás odkrývají Plzeň*. Plzeň, 2015. ISBN 978-80-906075-0-7.

PLZEŇ 2015, zapsaný ústav. *Výroční zpráva o činnosti obecně prospěšné společnosti Plzeň 2015 v roce 2015*. Plzeň: Plzeň 2015, z. ú., 20.6.2016, s. 25.

PLZEŇ 2015, zapsaný ústav. *Výroční zpráva o činnosti organizace Plzeň 2015 v roce 2016*. Plzeň: Plzeň 2015, z. ú., 22.6.2017, s. 43.

PLZEŇ 2015, zapsaný ústav. *Výroční zpráva o činnosti organizace Plzeň 2015 v roce 2017*. Plzeň: Plzeň 2015, z. ú., 20.6.2018, s. 38.

PLZEŇ 2015, zapsaný ústav. *Výroční zpráva o činnosti organizace Plzeň 2015 v roce 2018*. Plzeň: Plzeň 2015, z. ú., 18.6.2018, s. 35.

REIFOVÁ, Mirka, Zdeňka KUBALOVÁ, Jiří SULŽENKO, Jiří SUCHÁNEK, Milan SVOBODA a Petra VOMELOVÁ. *Otevřeno, pojdte dál!: Plzeň - Evropské hlavní město kultury = Open, come inside! : Pilsen - European capital of culture*. Přeložila Petra BOROVIANSKÁ, přeložil Filip MILLER. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, 2016. ISBN 978-80-88102-14-4.

SIVÁK, Marek. *Pěstuj prostor: komunitní program pro veřejný prostor: portfolio 2012-2014*. Plzeň: Pěstuj prostor z. s. a Plzeň 2015, o.p.s., 2014. ISBN 978-80-905671-7-7.

SVOBODA, Petr a Jakub DEML. *Průvodce skrytou Plzní: místa-lidé-příběhy*. Plzeň: Kvas, 2015. ISBN 978-80-906140-0-0.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

9.2 Internetové zdroje

ANDĚLÉ PLZEŇ. *Klub strážných andělů* (on-line). (citace květen, 02., 2018).
Přístup z internetu: URL: <http://www.andeleplzen.cz/stante-se-dobrovolnikem/klub-straznych-andelu.html>

ARCHIV MĚSTA PLZNĚ. *Městská plovárna pukala v dobách své slávy ve švech* (on-line). (vid. květen, 15., 2019). Přístup z internetu: URL: <http://mapa.skrytemesto.cz/photos/large/628>

BENEŠ, Richard. *Projekt DEPO 2015 jede dál i v roce 2018, chystají se desítky velkých i menších akcí* (on-line). ZAK TV, Plzeň, 17.1.2018. (citace červenec, 15., 2019).
Přístup z internetu: URL: <https://www.zaktv.cz/zpravy/6137-projekt-depo-2015-jede-dal-i-v-roce-2018-chystaji-se-desitky-velkych-i-mensich-akci.html>

BUSINESSINFO.CZ. *Nejvíce přibývá turistů z Číny* (on-line). CzechTrade, 20.6.2019. (citace srpen, 1., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nejvice-pribyva-turistu-z-ciny-122469.html>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Kapacity hromadných ubytovacích zařízení za vybrané území* (on-line). (citace srpen, 6., 2019). Přístup z internetu: URL: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=31742&pvo=CRU02&str=v1294&v=v1339__KAT__154__1&u=v1294__VUZEMI__100__3042

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Návštěvnost HUZ podle kategorie za vybrané území* (on-line). (citace srpen, 6., 2019). Přístup z internetu: URL: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&sp=A&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~401_null_&katalog=31743&pvo=CRUD003-R&str=v134&c=v3~8__RP2017

ČTK. *V Plzni bude v září druhý velký dobrovolnický festival Anděl Fest* (on-line). Vltava Labe Media a. s., 8.7.2015. (citace květen, 3., 2019). Přístup z internetu: URL:

<https://www.denik.cz/hudba/v-plzni-bude-v-zari-druhy-velky-dobrovolnický-festival-andel-fest-20150708.html>

ECORYS. *The European Capitals of Culture (ECoC) Post-2019* (on-line).
ECORYS, 2011 (citace červenec, 20., 2019) Přístup z internetu: URL:
https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/library/capitals-culture-consultation-analysis-results_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. *Kulturehauptstädte Europas* (on-line). (citace březen, 12., 2018). Přístup z internetu: URL: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_de

EUROPEAN COMMISSION. *European capitals of culture* (on-line). (citace leden, 18., 2017). Přístup z internetu: URL: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/library/ecoc-fact-sheet_en.pdf

EVROPSKÝ PARLAMENT, RADA EVROPSKÉ UNIE. *Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1622/2006/ES*: ze dne 24. října 2006 o zavedení akce Společenství na podporu projektu Evropské hlavní město kultury pro roky 2007 až 2019 (on-line). Úřední věstník Evropské unie, Štrasburk, 2006, 3.11.2006 (citace květen, 15., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006D1622&from=CS>

EUROPEAN UNION, 1995-2017. *Eurostat* (on-line). (citace únor, 17., 2018). Přístup z internetu: URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001>

FACEBOOK. *Museum of the Moon od Luka Jerrama* (on-line). DEPO2015, 27.3.2019 (vid. červenec, 28., 2019). Přístup z internetu: URL: https://scontent-prg1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/55917885_2073056456081459_3473676111991275520_o.jpg?_nc_cat=101&_nc_oc=AQmst9xsJwX8ZqVtHwetP_6y_3T5OGgbgXwhEKm_s-jj3DINb-31HWJt2XigBhZIL-c&_nc_ht=scontent-prg1-1.xx&oh=858cdf95bd8126e91f4dfd2ca607c66f&oe=5DD1B368

FACEBOOK. *Městská plovárna Plzeň* (on-line). Městská plovárna Plzeň, 14.4.2015 (vid. květen, 25., 2019). Přístup z internetu: URL: https://scontent-prg1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/11127465_359686020902422_7544193613466432742_n.jpg?_nc_cat=104&_nc_oc=AQlx3W7B_E1U-z2IcNf7QfECT0mKZqN-yP4-E7Cfhv3qkVUJ44LspuxLor7HBlcEWGI&_nc_ht=scontent-prg1-1.xx&oh=b085d0c3dd1d81000d49f31edf80df2c&oe=5DA532B4

FACEBOOK. *Treffpunkt* (on-line). Treffpunkt, 20.11.2018 (vid. červenec, 12., 2019). Přístup z internetu: URL: https://scontent-prg1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/44428307_257244711648323_5690261673500213248_o.jpg?_nc_cat=101&_nc_oc=AQl6HkaS4JhrpGe-H6VQHEoWaENbqbqmUBo2I31XIiAL0Z6HZnPliDFqjT5zRInV1nQ&_nc_ht=scontent-prg1-1.xx&oh=b41487932acafb9ff5c57654b552a289&oe=5DD0DD08

FACEBOOK. *Západočeské baroko* (on-line). Mariánská Týnice, 11.06.2019 (vid. srpen, 1., 2019). Přístup z internetu: URL: https://scontent-prg1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/62386866_2180501485402822_6046020622151057408_o.jpg?_nc_cat=108&_nc_oc=AQmfguRd9eJV17mGaYgtHRIJP-KhGwiv0nGk77mJzxX1GnBvs6EZG-qcihvSYdt9QAo&_nc_ht=scontent-prg1-1.xx&oh=7feffedadd66a8da14bf46df358a8c71&oe=5DD7B2D7

FOX, Tim a RAMPTON, James. *Ex-post Evaluation of the 2015 European Capitals of Culture* (on-line). European Commission, Directorate-General for Education and Culture, Brusel, listopad 2016. (citace červenec, 20., 2019). ISBN: 978-92-79-52816-3. Přístup z internetu: URL: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/ecoc-2015-evaluation_en.pdf

GARCIA, Beatriz a COX, Tamsin. *Evropská hlavní města kultury, Dlouhodobé dopady* (on-line). Generální ředitelství pro vnitřní politiky, 2013. (citace únor, 15., 2017). Přístup z internetu: URL: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/513985/IPOL-CULT_ET\(2013\)513985\(SUM01\)_CS.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/513985/IPOL-CULT_ET(2013)513985(SUM01)_CS.pdf)

HŮRKOVÁ, Lucie. *Plzeň má nové logo* (on-line). Městský obvod Plzeň 3 (citace březen, 18., 2018). Přístup z internetu: URL:

<https://umo3.plzen.eu/zivot-v-obvodu/aktualne-z-obvodu/plzen-ma-nove-logo.aspx>

ISSUU Inc.. *Kreativní zóna DEPO2015 (CZ)* (on-line). Plzeň 2015, 21.10.2015 (citace květen, 18., 2018). Přístup z internetu: URL:

https://issuu.com/plzen2015ops/docs/depo2015_cz_online

KRATOCHVÍL, Karel a Veronika ŠTEFANOVÁ. *Kvůli karcinogennímu Světovaru a chybějícím penězům najdou umělci azyl v bývalém depu.* (on-line). Český rozhlas, 13.1.2015 (citace květen, 18., 2018). Přístup z internetu: URL: <https://vltava.rozhlas.cz/kvuli-karcinogennimu-svetovaru-a-chybejicim-penezum-najdou-umelci-azyl-v-byvalem-5102265>

KRIEGEROVÁ, Eva. *Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 a Depo2015 získaly ocenění v celonárodní soutěži.* (online). (citace duben, 22., 2018). Přístup z internetu: URL: <https://www.plzen.eu/obcan/aktuality/aktuality-z-mesta/projekt-plzen-evropske-hlavni-mesto-kultury-2015-a-depo2015-ziskaly-oceneni-v-celonarodni-soutezi.aspx>

KVAS o.s.. *Program rozvoje kultury ve městě Plzni 2009-2019.* (online). Statutární město Plzeň, 17. 6. 2016 (citace červen, 8., 2019). Přístup z internetu: URL: <http://www.kvasi.cz/cs/program-rozvoje-kultury-ve-meste-plzni-2009-2019>

LIDOVKY.CZ. *Výstava Plzeňského rodinného fotoalba* (online) (vid červen, 15., 2019). Přístup z internetu: URL: https://1gr.cz/fotky/lidovky/15/042/lnorg/HEP5aa003_P201504161035601.jpg

MĚSTSKÁ PLOVÁRNA PLZEŇ. *Plovárna v číslech a datech.* (online). Pěstuj prostor, z. s., Plzeň (citace červenec, 15., 2019). Přístup z internetu: URL: http://plovarna.plzne.cz/dnld/_Plovarna_statistika2018_finalBarva.pdf

MKČR. *Projekt EHMK* (on-line). (citace březen, 24., 2017). Přístup z internetu: URL: https://www.mkcr.cz/assets/stare_prilohy/zpravodajstvi/zpravy/Projekt-EHMK.pdf

MKČR. *Výběr Evropského hlavního města kultury pro rok 2015 v České republice* (on-line). Praha, 8.9.2010 (citace květen, 13., 2018). Přístup z internetu: URL: <https://www.mkcr.cz/zprava-z-2-kola-souteze-o-titul-evropske-hlavni-mesto-kultury-pro-rok-2015-v-ceske-republice-804.html>

MRÁZOVÁ, Klára. *Nevidomí si s mapou prohlédnou centrum Plzně* (on-line). Vltava Labe Media, a. s., 16.12.2015 (citace květen, 13., 2018). Přístup z internetu: URL: <https://www.mkcr.cz/zprava-z-2-kola-souteze-o-titul-evropske-hlavni-mesto-kultury-pro-rok-2015-v-ceske-republice-804.html>

PALMER/RAE ASSOCIATES. *European Cities and Capitals of Culture* (on-line). Palmer/Rae associates, Brusel, 2004 (citace únor, 17., 2018). Přístup z internetu: URL: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/library/palmer-report-capitals-culture-1995-2004-i_en.pdf

PAM – PLZEŇSKÝ ARCHITEKTONICKÝ MANUÁL. *O projektu* (on-line). Pam.plzne.cz, Plzeň 2015, o. p. s. (citace červenec, 20., 2019). Přístup z internetu: URL: <http://pam.plzne.cz/article/o-projektu>

PAM – PLZEŇSKÝ ARCHITEKTONICKÝ MANUÁL. *O projektu* (on-line). Pam.plzne.cz, Plzeň 2015, o. p. s., 20.7.2019 (vid. červenec, 20., 2019). Přístup z internetu: URL: <http://pam.plzne.cz/article/o-projektu>

PECUCH, Martin. *Divadla* (on-line). Statutární město Plzeň, 27.1.2016 (citace červenec, 14., 2019). Přístup z internetu: URL: http://www.plzen-turista.cz/obcan/zivot-v-plzni/volny-cas/kultura/divadla/chap_60076/divadla-4.aspx

PECUCH, Martin. *Po stopách historie města* (on-line). Statutární město Plzeň, 24.8.2018a (citace červenec, 14., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.plzen.eu/o-meste/historie/po-stopach-historie/>

PECUCH, Martin. *O městě Plzeň* (on-line). Statutární město Plzeň, 28.8.2018b (citace červenec, 14., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.plzen.eu/o-meste/o-meste-plzen.aspx>

PĚSTUJ PROSTOR, Z. S.. *O Pěstuj prostor* (on-line). (citace červenec, 14., 2019). Přístup z internetu: URL: <http://pestujprostor.plzne.cz/o-pestuj-prostor/>

PLZEN.CZ. *Logo Evropského hlavního města kultury Plzeň 2015*. (on-line). (vid. květen 20., 2017). Plzeň, Přístup z internetu: URL: <https://www.plzen.cz/wp-content/uploads/2015/04/logo-plzen-2015.png>

PLZEN.CZ. *Sousedská procházka* (on-line). Plzeň, 30.8.2017 (vid. duben 28., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.plzen.cz/wp-content/uploads/2015/07/sousedksa-prochazka.jpg>

PLZEŇ 2015, obecně prospěšná společnost. *Výroční zpráva za rok 2011*. Plzeň: Plzeň 2015, o. p. s., 10.4.2012, s. 36. Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/doc/vz2011.pdf>

PLZEŇ 2015, obecně prospěšná společnost. *Výroční zpráva za rok 2012*. Plzeň: Plzeň 2015, o. p. s., 27.5.2013, s. 34. Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/doc/vz2012.pdf>

PLZEŇ 2015, obecně prospěšná společnost. *Výroční zpráva za rok 2013*. Plzeň: Plzeň 2015, o. p. s., 9.5.2014, s. 30. Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/doc/vz2013.pdf>

PLZEŇ 2015a, zapsaný ústav. *Informace o projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015*. (on-line). (citace březen, 12., 2017). Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/cs/o-projektu>

PLZEŇ 2015b, zapsaný ústav. *Plzeň 2015, zapsaný ústav*. (on-line). (citace březen, 12., 2017). Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/cs/o-projektu/plzen-2015-zapsany-ustav>

PLZEŇ 2015c, zapsaný ústav. *Partneři projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015* (on-line). (citace duben, 17., 2018). Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/cs/o-projektu/partneri-projektu-plzen-evropske-hlavni-mesto-kultury-2015>

PLZEŇ 2015d, zapsaný ústav. *Informationen zum Projekt „Pilsen-Kulturhauptstadt Europas 2015“* (on-line). (citace duben, 15., 2018). Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/de/o-projektu>

PLZEŇ 2015e, zapsaný ústav. *Česko-bavorská spolupráce* (on-line). (citace březen, 10., 2017). Přístup z internetu: URL: <http://plzen2015.cz/cs/projekty/cesko-bavorska-spoluprace>

PLZEŇ 2015f, zapsaný ústav. *Skryté město* (on-line). (citace duben, 20., 2018). Přístup z internetu: URL: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/skryte-mesto>

PLZEŇ 2015g, zapsaný ústav. *Skryté město* (on-line). (citace červenec, 12., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.depo2015.cz/nase-projekty-ag102/skryte-mesto-a2376>

PLZEŇ 2015h, zapsaný ústav. *Barokní region Čechy-Bavorsko* (on-line). (citace červenec, 28., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.depo2015.cz/dlouhodobe-projekty-ag60/barokni%20region%20cechy%20bavorsko-a2310>

PLZEŇ – TURISMUS, P. O.. *Adolf Loos* (on-line). (citace červenec, 15., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.adolfloosplzen.cz/adolf-loos/>

PLZEŇ – SKRYTÉ MĚSTO. *Webová stránka – Objevujeme skryté příběhy Plzně* (on-line). 20.7.2019 (citace červenec, 20., 2019). Přístup z internetu: URL: <https://www.depo2015.cz/nase-projekty-ag102/skryte-mesto-a2376>

PLZEŇSKÝ KRAJ. *Turistické cíle* (on-line). Západočeské baroko (citace srpen, 3., 2019a). Přístup z internetu: URL: <http://www.zapadoceskebaroko.cz/cz/turisticke-cile>

PLZEŇSKÝ KRAJ. *Barokní cyklotrasy na severním Plzeňsku* (on-line). Západočeské baroko (citace červenec, 28., 2019b). Přístup z internetu: URL: <http://www.zapadoceskebaroko.cz/cz/turisticke-cile/barokni-cyklotrasy-na-severnim-plzensku>

PLZEŇSKÝ KRAJ. *Centrum baroka* (on-line). Západočeské baroko (citace srpen, 1., 2019c). Přístup z internetu: URL: <http://www.zapadoceskebaroko.cz/cz/turisticke-cile>

SVÁČEK, Libor. *Deset tipů na nejhezčí výhledy na Plzeň* (on-line). Plzeň – TURISMUS, p. o., 19.7.2019 (vid červenec, 28., 2019c). Přístup z internetu: URL: <http://www.zapadoceskebaroko.cz/cz/turisticke-cile>

UNeECC, *History: European Capital of Culture* (online). (citace únor, 15., 2017). Dostupné z: <http://uneecc.org/european-capitals-of-culture/history/>

UNeECC. *Logo Evropského hlavního města kultury*. (on-line). (vid. únor, 15., 2017). Přístup z internetu: URL: <http://uneecc.org/wp-content/uploads/2014/12/EuropeanCapitalofCulture-300x200.png>

9.3 Ostatní

JIRÁTOVÁ, Kristýna. *Bakalářská práce na téma Projekt Plzeň – Hlavní město kultury 2015 a vliv na cestovní ruch v regionu*. (elektronická pošta). Message to: Šárka KAŠPAROVÁ, 6.9.2018 (citace listopad, 22., 2018).

KRAFTOVÁ, Eva. *Projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury* (osobní sdělení), Plzeň, 18.7.2019 (citace červenec, 22., 2019).

10. Seznam obrázků

Obrázek 1: Oficiální logo	4
Obrázek 2: Výhled na Plzeň	13
Obrázek 3: Logo Plzeň 2015	14
Obrázek 4: Počet zaměstnanců Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) v letech 2011–2018.....	17
Obrázek 5: Srovnání finančních zdrojů v letech 2011–2016	19
Obrázek 6: Finanční zdroje organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) v letech 2011–2017.....	19
Obrázek 7: Srovnání celkových nákladů a výnosů organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) v letech 2011–2018 v tis. Kč	20
Obrázek 8: Srovnání nákladů a výnosů organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) z hlavní činnosti v letech 2011–2018 v tis. Kč.....	21
Obrázek 9: Srovnání celkových nákladů a výnosů organizace Plzeň 2015, o. p. s. (z. ú.) z doplňkové (hospodářské) v letech 2011–2018 v tis. Kč.....	21
Obrázek 10: Areál DEPO2015	23
Obrázek 11: Areál Světovar	23
Obrázek 12: Museum of the Moon od Luka Jerrema, 27. března 2019	25
Obrázek 13: Treffpunkt, 20. listopadu 2018	26
Obrázek 14: Návštěvnost festivalu Treffpunkt.....	27
Obrázek 15: Webová stránka skrytemesto.cz, 20. července 2019.....	28
Obrázek 16: Výstava Plzeňského rodinného fotoalba.....	29
Obrázek 17: Sousedská procházka, 30. srpna 2017	30
Obrázek 18: Počet dobrovolníků v letech 2013–2017.....	32
Obrázek 19: Webová stránka PAM 20. července 2019.....	34
Obrázek 20: Městská plovárna pukala v dobách své slávy ve švech	35
Obrázek 21: Městská plovárna Plzeň, 14. dubna 2015	35
Obrázek 22: Počet pořádaných akcí v prostorách Městské plovárny	36
Obrázek 23: Návštěvnost pořádaných akcí v prostorách Městské plovárny	36
Obrázek 24: Barokní památky v Plzeňském kraji	37
Obrázek 25: Barokní festival v Mariánské Týnici, 11. června 2019.....	38
Obrázek 26: Návštěvníci Barokního festivalu v letech 2014-2018.....	39
Obrázek 27: Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzeňském kraji v letech 2012-2018 – Počet hostů.....	40
Obrázek 28: Hosté a přenocování v HUZ v Plzeňském kraji podle zemí v roce 2018	41

Obrázek 29: Země s největší návštěvností HUZ v Plzeňském kraji v letech 2012–2018 ...	42
Obrázek 30: Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzeňském kraji v letech 2012–2018 – Počet přenocování.....	43
Obrázek 31: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v Plzeňském kraji v letech 2012–2018	44
Obrázek 32: Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzni v letech 2012-2018 – Počet hostů	44
Obrázek 33: Návštěvnost HUZ podle kategorie v Plzni v letech 2012-2018 – Počet přenocování	45

11. Seznam zkratek

A.S. – Akciová společnost

CR – Cestovní ruch

Č. – Číslo

ČR – Česká republika

ECCM – Evropský měsíc kultury

EHMK – Evropské hlavní město kultury

EMK – Evropské město kultury

ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj

EU – Evropská unie

HUZ – Hromadné ubytovací zařízení

MKČR – Ministerstvo kultury České republiky

O. P. S. – Obecně prospěšná společnost

P. O. – Příspěvková organizace

PAM – Plzeňský architektonický manuál

UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu

VO – Výzkumná otázka

Z. S. – Zapsaný spolek

Z. Ú. – Zapsaný ústav

12. Přílohy

Příloha č. 1: Podklad pro zadání bakalářské práce studenta68-69

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2016/2017

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - německý jazyk
(mcr-p-n)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Kašparová Šárka	Těšínská 850/2, Plzeň - Lobzy	114230

TÉMA ČESKY:

Dopady významných kandidatur a nominací na cestovní ruch

Plzeň- Evropské hlavní město kultury 2015 a vliv na cestovní ruch v regionu

TÉMA ANGLICKY:

Impacts of Significant Candidacies on Travel and Tourism

Pilsen- European Capital of Culture 2015 and impacts on tourism in region

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Jaroslav Kacefl, Ph.D. - KAL

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cíl práce:

Popsat projekt EHMK, popsat projekt Plzeň- EHMK 2015 a zhodnotit jeho vliv na cestovní ruch v regionu.

Osnova:

1. Úvod
2. Cíl práce
3. Evropská hlavní města kultury- EHMK
 - 3.1 Historie projektu
 - 3.2 Současnost projektu
4. Plzeň EHMK 2015
 - 4.1. Projekt Plzeň EHMK 2015
 - 4.1.1 Organizace a financování
 - 4.2 Vybrané projekty
5. Analýza dopadu EHMK na cestovní ruch v regionu
6. Zhodnocení a diskuze výsledků
7. Závěr
8. Seznam použité literatury
9. Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2

Plzeň 2015 - evropské hlavní město kultury. Vyd. 1. Plzeň: Plzeň 2015, 2014. ISBN 978-80-905671-0-8

SIVÁK, Marek. Pěstuj prostor: komunitní program pro veřejný prostor : portfolio 2012-2014. Plzeň: Pěstuj prostor, 2014. ISBN 978-80-905671-7-7

BENEŠ, Erich, ŠIMON, Petr (ed.). The application of the City of Pilsen to the competition for the title of European Capital of Culture 2015. Ilustroval Pavel ČERNÝ. Pilsen: Municipality of Pilsen, Pilsen City Council, 2009. ISBN 978-80-254-5758-0

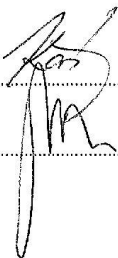
HAVLÍČKOVÁ, Šárka. Otevřete si Plzeň!: přihláška města Plzně na titul Evropské hlavní město kultury 2015. Plzeň: Statutární město Plzeň, Magistrát města Plzně, 2010. ISBN 978-80-254-7575-1

BENEŠ, Erich, ŠIMON, Petr (ed.). Přihláška města Plzně do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2015. Ilustroval

(c) IS/STAG, Portál - Podklad kvalifikační práce, 114230, 14.10.2016 13:44

Pavel ČERNÝ, Plzeň: Statutární město Plzeň, Magistrát města Plzně, 2009. ISBN 978-80-254-5634-7

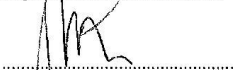
Podpis studenta:

Datum:

14.10.2016

Podpis vedoucího práce:

Datum:

14.10.2016